

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 23-24 kwietnia 2015r. na kierunku „pedagogika”
prowadzonym w obszarze nauk społecznych i nauk humanistycznych na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów
niestacjonarnych na Wydziale Filologii i Pedagogiki
Wszechnicy Polskiej Szkole Wyższej w Warszawie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Amadeusz Krause – członek PKA
członkowie: prof. dr hab. Bożena Muchacka – członek PKA
dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA
mgr inż. Katarzyna Nowak – ekspert PKA ds. formalno-prawnych
Justyna Ciszek – ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Filologii i Pedagogiki Wszechnicy Polskiej Szkole Wyższej w Warszawie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po drugi raz oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

¹

Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Misja i Strategia Rozwoju Wszechnicy Polskiej Szkole Wyższej w Warszawie zostały przyjęte Uchwałą nr 21/2012 Senatu Uczelni z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie misji i strategii rozwoju Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie na lata 2012-2020, a następnie zmienione Uchwałą Senatu Nr 11/2013z dnia 19 grudnia 2013 r.

Strategia rozwoju Wydziału została przyjęta uchwałą Rady Wydziału Nr 6/12 w sprawie zaopiniowania projektu strategii rozwoju Wydziału Filologii i Pedagogiki na lata 2012 -2020.

Uprawnienie do prowadzenia kierunku „pedagogika” na poziomie studiów pierwszego stopnia zostało nadane Decyzją Nr DSW-3-4003-1318/56z/JP/04 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2004 r., na poziomie studiów drugiego stopnia Decyzją Nr MNiSW-DNS-WUN-6022-8095-2/IŻ/10 z dnia 24 września 2010 r. na podstawie obowiązujących w tym czasie przepisów, tj. odpowiednio: art. 4a ust. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Uczelnia podaje, że jej główna misją jest współkreowanie sylwetki współczesnego obywatela RP - studenta i absolwenta przez tworzenie, poszerzanie i upowszechnianie wiedzy, kształcenie umiejętności wykorzystywania wiedzy ku pożytkowi indywidualnemu i ogólnemu w ramach dobrego wykonywania swoich funkcji i obowiązków. Misją Uczelni jest także rozwijanie jej powiązań ze wspólnotą akademicką oraz z krajowym i regionalnym otoczeniem gospodarczym i społecznym.

Wszechnica Polska Szkoła Wyższa swoją misję wypełnia realizując zadania w trzech obszarach: kształcenia, badań naukowych, współpracy z otoczeniem społecznym:

1) kształcenie

- rozwijanie osobowości studentów, wyposażanie ich w wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy zawodowej i funkcjonowaniu w złożonym świecie, wyrabianie umiejętności samodzielnego zdobywania i uzupełniania wiedzy przez całe życie oraz krytycznego myślenia;
- kształtowanie umiejętności dostosowywania się do zmian zachodzących na rynku pracy;
- kształtowanie racjonalnych, etycznych i zaangażowanych postaw obywatelskich;
- przełamywanie barier i uprzedzeń etnicznych, budowanie pozytywnych relacji między ludźmi różnych narodowości, religii i poglądów;
- kształtowanie otwartości na świat i wrażliwości na kulturę;
- kształtowanie wrażliwości na środowisko naturalne;

2) badania naukowe

- tworzenie nowej wiedzy przez prowadzenie badań naukowych motywowanych zarówno ciekawością poznawczą jak i myślą o dobru wspólnym;
- przyswajanie wyników badań prowadzonych w Polsce;
- popularyzowanie nauki i upowszechnianie świadomości jej znaczenia dla społeczeństwa;
- rozwijanie kontaktów z otoczeniem społecznym i gospodarczym;

3) współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

- wspomaganie wiedzą ekspercką administracji publicznej;
- wykorzystywanie uwag, wniosków i propozycji interesariuszy zewnętrznych w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia;
- wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz debaty i komunikacji społecznej;
- pielęgnowanie dziedzictwa narodowego;
- pielęgnowanie i rozwijanie języka polskiego i kultury polskiej i związków z innymi środowiskami kulturowymi.

Misja Uczelni i Wydziału znajduje swój wyraz w nakreśleniu sylwetki absolwenta kierunku,

przyjęciu trafnej koncepcji kształcenia, określeniu efektów kształcenia, w tym dla kierunku *Pedagogika*, oraz takim doborze modułów (przedmiotów) i treści zajęć, aby wpisywały się one w założenia i realizację celów Uczelni i Wydziału.

Ze względu na charakter uczelni i jej wielkość ofertę kierunku pedagogika należy ocenić pozytywnie. Uczelnia próbuje wprowadzać nowe specjalności i elastycznie dostosowuje się do zapotrzebowań środowiska zewnętrznego. **Program i ofertę kształcenia na kierunku należy ocenić jako ofertę urozmaiconą i atrakcyjną. Uczelnia deklaruje, że poszczególne specjalności powstały na faktyczne zapotrzebowanie studentów.**

Sumując, należy pozytywnie ocenić misję i strategię uczelni rozwijanej zgodnie z wieloletnią ideą Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

- 2) wewnętrznymi i zewnętrznymi interesariuszami uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Uczelnia szczegółowo przedstawiała wykaz interesariuszy wewnętrznych, którzy konsultowali program kierunku pedagogika. Są wśród nich zarówno studenci i pracownicy, jak i inne wydziały i jednostki organizacyjne uczelni. Interesariuszom przedstawiono sylwetki absolwenta planowanych specjalności oraz założenia kształcenia na kierunku. Na Posiedzeniu Senatu przedstawiono wyniki tych konsultacji.

W ramach współpracy z interesariuszami zewnętrznymi przeprowadzono 29 spotkań z pracodawcami, gdzie omówiono założenia kształcenia dla kierunku pedagogiki oraz sylwetki różnych specjalności. Uczelnia nie opisuje szczegółowo tych spotkań jednak deklaruje, że wzięła pod uwagę zdania interesariuszy przy konstruowaniu i ewaluacji procesu kształcenia na wizytowanym kierunku. Ponadto w ramach współpracy z interesariuszami powołano Radę Patronacką, która reguluje relacje uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnia deklaruje również, że konsultacje z interesariuszami mają charakter ciągły a nie okazjonalny.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Pomimo dość ogólnego powiązania przez Uczelnię misji i strategii z wizytowanym kierunkiem należy uznać, że kształcenie na kierunku pedagogika odpowiada założeniom i celom jakie Uczelnia i jednostka sobie stawia. Zwraca uwagę powiązania celów kształcenia na kierunku pedagogika wyrażonej w postaci szczegółowej sylwetki kierunku i poszczególnych specjalności z ideą Wszechnicy bazującej na założeniach Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. — Ze względu na rozmiar Uczelni jej ofertę w zakresie kierunku pedagogika należy ocenić jako urozmaiconą i odpowiadającą tradycji kształcenia na tym kierunku.

2) W opracowaniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku brali udział zarówno interesariusze zewnętrzni jak i wewnętrzni.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie (Wydział Filologii i Pedagogiki) decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2004 r. uzyskała uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych na kierunku pedagogika. Natomiast decyzją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 24 września 2010 r. Uczelnia uzyskała uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na kierunku pedagogika.

Uczelnia na ocenianym kierunku pedagogika (I i II stopień) zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia wpisują się w misję Uczelni i są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku pedagogika. Senat Uczelni uchwałą (Uchwała Nr 1/2012 Senatu Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie: określenia opisów efektów kształcenia) przyjął i zatwierdził efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I i II stopień (stosowne załączniki w dokumentacji Uczelni). Przyjęte efekty kształcenia lokują się w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, profil ogólnoakademicki. Warto jednak zauważyć, iż Uczelnia przyjęła i wdrożyła wzorcowe efekty kształcenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521) wyczerpując je wszystkie, jednakże z uwagi na potrzebę realizacji dodatkowych celów kształcenia w ramach studiów I i II stopnia, uzupełniono je o dodatkowe efekty. Zatem literalnie przyjęto efekty wzorcowe dodając inne, które w ocenie Zespołu Wizytującego stanowią ważne, lecz nie niezbędne uzupełnienie wzorcowych efektów kształcenia, dla uzyskania określonych kwalifikacji absolwenta i kształtowania jego odpowiedniej sylwetki. Mogły by one stanowić osobne opracowanie w formie np. efektów specjalnościowych, korespondujących z realizowanymi specjalnościami. Zatem na kierunku pedagogika I stopnia oprócz wszystkich wzorcowych przyjęto jeszcze inne efekty. W kategorii wiedzy opracowano dodatkowo 6 efektów (np.: „K1_W23 ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu i patologii narządu mowy”), w kategorii

umiejętności dodano 10 efektów (np. „K1_U17 posiada umiejętność nawiązywania i podtrzymywania współpracy ze środowiskiem rodzinnym dziecka, placówki specjalistycznymi i specjalistami”), w kategorii kompetencje społeczne dodano 1 efekt. Natomiast na II stopniu kształcenia Uczelnia w efektach kształcenia również dodatkowe. W kategorii wiedzy 5 dodatkowych (np. K2_W19 ma wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju i awansu zawodowego), w zakresie umiejętności przyjęto także 5 dodatkowych efektów (np. K2_U17 posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej), w zakresie kompetencji społecznych dodano 2 efekty. Należy wskazać, iż przyjęte przez Uczelnię efekty kształcenia zostały pozytywnie zaopiniowane przez Samorząd Studencki (Uchwała Rady Samorządu Studenckiego WPSW w Warszawie z dnia 30 marca z 2012 r.).

Warto zauważyć, co należy uznać za błąd, że Uczelnia niektóre efekty kształcenia lokuje w obszarach innych niż przyjęła oraz innych niż ministerialne – wzorcowe. Wszechnica Polska deklaruje, że umocowała efekty kształcenia w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, a kilka efektów lokuje w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej – K1_W20 obszarowe M1_W01; K1_W21 - M1_W02; K1_W22 - M1_W07; K1_U15 – M1_U01. (patrz Rozporządzenie MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych Dz. U. Nr 179, poz. 1065).

Uczelnia przyjęła również efekty tzw. nauczycielskie realizowane na specjalnościach nauczycielskich - Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna (I i II stopień).

Przyjęcie efektów kształcenia dla kierunku pedagogika w warszawskiej Uczelni oraz ocena programu studiów na kierunku pedagogika odbyło się po konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi (Uchwała Rady Samorządu Studenckiego z dnia 30 marca 2012 r. – §1 „Rada Samorządu Studenckiego pozytywnie opiniuje opis efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach i specjalnościach”) oraz zewnętrznymi. W dokumentacji Uczelni znajdują się stosowne pisemne informacje interesariuszy dotyczące pozytywnej oceny m.in. programu studiów (np. pismo Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 234 im. Juliana Tuwima w Warszawie z dnia 8.09.2013 r.; pismo Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piasecznie z dnia 8.09.2013 r.). Należy także zaakcentować, iż w dniu 1 marca 2015 r. Zarządzeniem nr 6/2015 Rektora Wszechnicy Polskiej, „mając na uwadze zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i dostosowania oferty programowej kształcenia studentów (...)” powołano Radę Patronacką, składającą się z licznej grupy interesariuszy zewnętrznych (m.in. dyrektor szkoły podstawowej, dyrektor biblioteki, dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, adwokat, czy też sekretarz Rady Głównej do spraw Społecznej Readaptacji i Resocjalizacji i in.).

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział Filologii i Pedagogiki na I stopniu wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej – edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna -z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Wynika to z analizy dokumentów udostępnionych przez Uczelnię - matryce efektów kształcenia, treść sylabusów opracowanych do poszczególnych przedmiotów. Pod dużą wątpliwość natomiast należy poddać nadawane kwalifikacje nauczycielskie na II stopniu – specjalność pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna. Po analizie dokumentacji należy wskazać, iż nie realizowane wymagane rozporządzeniem z 2012 r. efekty kształcenia z zakresu technologii informacyjnej, emisji głosu, z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, podstaw pedagogiki przedszkolnej, podstaw pedagogiki wczesnoszkolnej, a także metodyk z zakresu dwóch ostatnich. Inną kwestią jest ilość godzin przypisanych do określonych przedmiotów w odniesieniu do bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim. Nie sposób znacznej ilości treści przynależnych do danego przedmiotu zrealizować w kilkanaście godzin, np. edukacja matematyczna dla nauczycieli – 10 godz. wykładu, 10 godz. ćwiczeń.

W tym kontekście należy zauważyć, iż Uczelnia w warunkach rekrutacyjnych nie opracowała osobnych wskazań, co do aplikowania na specjalność nauczycielską. Warto takie wytyczne opracować, by rekrutacji nadać transparentność. Można opracować dwie ścieżki kształcenia. Jedna dla osób posiadających już kwalifikacje nauczycielskie lub pedagogiczne, a druga ścieżka dla absolwentów kończących kierunki z obszaru nauk humanistycznych i społecznych. Efekty kształcenia na II stopniu są efektami pogłębionymi, rozszerzonymi i studenci spoza wymienionych obszarów mogą mieć problemy z ich osiągnięciem, tym bardziej, że realizowane są przedmioty specjalistyczne bez przedmiotów wprowadzających i efektów kształcenia z tego zakresu. Z analizy dokumentacji wynika, że na II stopień pedagogiki z wyborem spec. edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna rekrutowane są także absolwenci m.in.: zarządzanie i marketing (nr albumu 13137), matematyka (nr albumu 13253), kosmetologia wizaż (nr albumu 13144), bezpieczeństwo wewnętrzne (nr albumu 8702) i in. Absolwenci niepedagogicznych kierunków rozpoczynający kształcenie na II stopniu Uchwałą nr 8/2011 Rady Wydziału Filologii i Pedagogiki Wszechnicy Polskiej WPSW w Warszawie z dnia 30.09.2011 r., zobligowani są do wyrównania różnic programowych w postaci sześciu przedmiotów: wprowadzenie do pedagogiki, psychologia rozwojowa i osobowości, historia wychowania, podstawy dydaktyki ogólnej, teoria wychowania, pedagogika społeczna. Niniejszą informację warto zapisać w zasadach rekrutacji obowiązujących na Uczelni (Uchwała Senatu nr 2/2013 WPSW w Warszawie z dnia 24 maja 2013 roku w sprawie: przyjęcia zasad rekrutacji studentów w roku akademickim

2014/2015). Należy również mieć na uwadze, iż różnice programowe winny być ulokowane w sekwencji przedmiotów na początku cyklu kształcenia, by wprowadziły one w program kształcenia. Po analizie dokumentacji wynika, iż zdarzają się sytuacje, w których studenci wnioskuje o przesunięcie ich realizacji na późniejszy termin (np. nr albumu 12454). Jak zatem osiągnąć efekty na poziomie rozszerzonym nie posiadając efektów na poziomie podstawowym?

Dla prowadzonych specjalności w formule KRK realizowanych na kierunku pedagogika (I stopień - Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna; Pedagogika resocjalizacyjna i profilaktyka uzależnień; Edukacja dla rynku pracy; II stopień - Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna; Edukacja dla rynku pracy-zarządzanie kadrami; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza; Pedagogika resocjalizacyjna; Terapia pedagogiczna) opracowano zbiorcze matryce pokrycia efektów kształcenia.. Z matryc wynika, iż wzorcowe efekty kształcenia oraz te dodane pokryte są z różną intensywnością przez przedmioty z modułów kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego, co należy uznać za prawidłowe rozwiązanie. Natomiast przedmioty ulokowane w modułach specjalnościowych odpowiadających poszczególnym specjalnościom, wzmacniają pokrycie konkretnych efektów. Sporządzone więc matryce efektów przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznym modułom, a w nich przedmiotom kształcenia realizowanym w ramach programów kształcenia. Za błąd należy uznać brak pokrycia efektów kształcenia z obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej – K1_W21 - M1_W02; K1_W22 - M1_W07; K1_U15 – M1_U01. Natomiast efekt z tego obszaru K1_W20 obszarowy M1_W01 został pokryty przez przedmiot edukacja zdrowotna. Nie opracowano matryc pokrycia obszarowych efektów przez kierunkowe. Nie należy tego jednak uznać za uchybienie.

W kontekście omawianych efektów kształcenia należy wskazać na spójność kierunkowych i obszarowych efektów kształcenia (z wątpliwościami co do efektów obszarowych z nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej), co pozwala sądzić, iż istnieją realne możliwości osiągnięcia przez studenta niniejszych efektów kształcenia przyjętych przez Uczelnię poprzez realizację poszczególnych przedmiotów, czy też grup przedmiotów oraz praktyk zawodowych. Problemem w tej sytuacji jest jednak grupa efektów odnoszących się do nauk medycznych, tym bardziej że nie znajdują one odzwierciedlenia w realizowanych przedmiotach. Jak wskazano wyżej, tylko jeden z efektów (K1_W20 obszarowy M1_W01) został osiągnięty na przedmiocie edukacja zdrowotna, pozostałym nie zostały osiągnięte.

W analizowanych sylabusach – „Karta przedmiotu (modułu)” nie pojawiają się sytuacje, które mogą budzić wątpliwości. Efekty kształcenia kierunkowe posiadają odniesienie do obszarowych i są przejrzysto zaprezentowane. Wydaje się także, iż liczba efektów przypisanych do określonych

przedmiotów jest prawidłowa. Warto jednak przeanalizować w części sylabusach kwestię liczby godzin przeznaczonej na własną pracę studenta, by nadmiernie nią nie obciążać, a raczej proponować realną ich sumę (np. na przedmiocie Dydaktyka ogólna na własną pracę studenta przeznaczono aż 100 godzin). Zauważono także, co warto/należy skorygować, iż w sylabusie do przedmiotu „Praktyki pedagogiczne” realizowane na II stopniu kształcenia nie uwzględniono efektu/efektów z zakresu kompetencji społecznych. Gdzie osiągać i weryfikować efekty z zakresu kompetencji, jak właśnie nie podczas realizacji praktyk?

Efekty kształcenia oraz sylabusy przedmiotowe dostępne są w formie papierowej w Dziekanacie Wydziału oraz w bibliotece wydziałowej. Dodatkowo sylabusy są prezentowane studentom na zajęciach dydaktycznych, co zostało potwierdzone na spotkaniu ze studentami.

- 2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie (Wydział Filologii i Pedagogiki) na wizytowanym kierunku Pedagogika zatwierdziła Uchwałą Senatu efekty kształcenia do profilu ogólnoakademickiego w zakresie deskryptorów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Funkcjonują również efekty tzw. nauczycielskie, znajdujące się wspólnie z efektami przyjętymi przez Senat. Uczelnia nie przyjęła jednak literalnie wzorcowych efektów kształcenia wynikających z dokumentu z dnia 4 listopada 2011 r. Przyjęto większą liczbę efektów niż lista ministerialna. To znaczy, że oprócz przyjętych wzorców, dopisano inne efekty, które w ocenie Zespołu Wizytującego mogą stanowić w niektórych przypadkach uzupełnienie ministerialnych efektów kształcenia, dla uzyskania określonych kwalifikacji absolwenta i kształtowania jego odpowiedniej sylwetki. Tym niemniej większość z nich wydaje się wносить niewiele nowości i zakresów, które wynikają z wzorcowych efektów. Zatem ich przyjęcie może budzić pewne wątpliwości i wydaje się w pewnym sensie mało zrozumiałe. Uczelnia mogłaby niniejsze dopisane efekty uwzględnić w osobnych opracowanych efektach specjalnościowych, co pozwoliłoby na większą transparentność w tym zakresie. Przyjęte efekty w miarę poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Nie wszystkie jednak dodane efekty kierunkowe posiadają odniesienie do efektów obszarowych, co należy uznać za błąd nie pozwalający odnieść się do kategorii spójności na linii efekt kierunkowy - efekt obszarowy. Zupełnie niezrozumiałym posunięciem Uczelni jest dopisanie efektów K1_W20, K1_W21, K1_W22, K1_U15 lokując je w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. Nie sposób rozpatrywać ich na poziomie sprawdzalności, tym bardziej, iż tylko jeden z nich (K1_W20) znajduje odzwierciedlenie w realizowanych przedmiotach i

można uznać, że zostanie osiągnięty. Pozostałe nie są osiągnięte.

- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas wizytacji programowej we Wszechnicy Polskiej w Warszawie na kierunku pedagogika zapoznano się z dokumentacją odnoszącą się przedmiotowo do weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami).

Ważne ogniwo stanowią tu suplementy do dyplomu. Po ich analizie pojawiają się zastrzeżenia, dotyczące nieuwzględnienia w nich ważnych, a wręcz koniecznych i wymaganych informacji. Brak danych o przebytych praktykach, które winny być ujęte w pkt. VI. Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach. Bez wątpienia należałoby wskazać zarówno godzinowe rozliczenia, a także miejsca praktyki, szczególnie w kontekście nabywania kwalifikacji nauczycielskich na specjalności Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna. Brak takich zapisów również w analizowanych suplementach dla spec. Pedagogika resocjalizacyjna oraz Edukacja dla rynku pracy.

Zespół Oceniający poddał oglądowi dostarczone w znacznej liczbie protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Są kompletne i opracowane rzetelnie ze względnie zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów, dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia. Analizowano m.in. protokoły zaliczenia przedmiotu Wprowadzenie do socjologii nr protokołu 17/2015, język obcy nr protokołu 1742/2015, wprowadzenie do psychologii nr protokołu 25/2015, teoria wychowania nr protokołu 1226/2015, metodologia badań społecznych nr protokołu 1753/2015. W niektórych jednak analizowanych protokołach (np. Kryminologia – protokół numer 46/2015, 1252/2015; Historia wychowania i myśli pedagogicznej – protokół numer 18/2015, 1737/2015) znajdują się wystawione same oceny bardzo dobre. Oczywiście może tak się zdarzyć, lecz warto się zastanowić w tym kontekście, czy czasami właściwie dostosowano narzędzie weryfikacji efektów kształcenia.

Sposoby/narzędzia weryfikacji/potwierdzania efektów kształcenia zaprezentowano w opracowanych sylabusach – „Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia (sprawdzenie wyników pracy studenta i określenie, czy zostały przez niego osiągnięte zdefiniowane dla tego przedmiotu/modułu efekty kształcenia sposoby sprawdzania zamierzonych efektów kształcenia)”. Są one w sylabusach rozpisane i zaprezentowane w rozróżnieniu i z uwzględnieniem wiedzy (m.in.: egzamin pisemny, wypowiedź ustna, udział w dyskusji, test sprawdzający, zadania do wykonania,

rozwiązywanie problemu), umiejętności (m.in. egzamin pisemny, zaliczenie pisemne - obserwacja studenta, przygotowanie projektu i prezentacja) oraz kompetencji społecznych (m.in. egzamin pisemny, prezentacja opracowanego scenariusza zajęć, udział w dyskusji, zadania do wykonania, projekt, rozwiązywanie problemu). ZO PKA nie formułuje zastrzeżeń w omawianym zakresie i ocenia niniejsze rozwiązania pozytywnie.

W omawianym kontekście poproszono podczas wizytacji o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. testy, kolokwia, prace pisemne, egzaminy). Analizowane prace były tylko częściowo zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych.

Ostatecznym weryfikatorem wszystkich efektów kształcenia jest proces dyplomowania. W warszawskiej Uczelni na kierunku pedagogika należy proceduralnie i z formalnego punktu widzenia uznać go za poprawny. Jednak po analizie losowo wybranych do oceny prac dyplomowych pojawiły się uchybienia obniżające pozytywną ocenę w kontekście realizacji procesu dyplomowania. W wielu pracach widoczne są poważne braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych i umiejętności analizy materiału badawczego. W niektórych przypadkach zauważono brak należytej opieki promotorskiej, która na etapie przygotowywania pracy pozwoliłaby wyeliminować pewne nieprawidłowości. Część prac trudno ocenić pozytywnie, gdyż nie spełniają wymogów stawianych pracom licencjackim, gdyż trudno nazwać je monografią pedagogiczną, a na pewno już nie posiadają kształtu projektu badawczego. Część analizowanych prac w znacznej mierze nie mieści się w dyscyplinie pedagogika. Wynika to zarówno z tytułu prac, jak i ich merytorycznej zawartości. Brak pedagogicznego profilu prac zauważamy we wszystkich jej częściach. Konstruowane w nich rozdziały teoretyczne zbudowane są bez analizy literatury pedagogicznej.

Na Uczelni, a tym samym na ocenianym kierunku pedagogika obowiązują określone wytyczne związane z procedurą dyplomowania. Otóż Rektor Wszechnicy Polskiej w dniu 20 października 2014 r. wydał Zarządzenie nr 25/2014 w sprawie: zasad przygotowywania prac dyplomowych oraz prowadzenia egzaminów dyplomowych. Znajduje się tam szereg informacji związanych z omawianym procesem. Na Uczelni funkcjonuje również Zarządzenie nr 24/2014 r. Rektora w sprawie oceny jakości pracy dyplomowych. Niniejszym Zarządzeniem Rektor wprowadza obowiązek komisyjnej oceny jakości prac dyplomowych. W tym też celu powołuje się uczelnianą Komisję do Oceny Jakości Prac Dyplomowych oraz komisje wydziałowe. W pkt. 4 Zarządzenia czytamy, że „Ocenie podlegają prace dyplomowe na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia”. Natomiast z punktu 7 wynika, iż ocena jakości prac dokonywana jest po zakończeniu sesji. Niniejsze kroki Uczelni w kierunku oceny jakości prac dyplomowych należy zaopiniować pozytywnie. Jednak powyższe wskazane usterki podczas analizy prac przez ZO PKA pokazują, że należy permanentnie doskonalić ten proces i baczniej

przyglądać się jakości prac realizowanych na ocenianym kierunku. Właściwym rozwiązaniem stosowanym w Uczelni jest fakt upoważniania w randze uchwały Rady Wydziału (Uchwała nr 17/2014 Rady Wydziału Filozofii i Pedagogiki z dnia 26 września 2014), nauczycieli ze stopniem doktora do prowadzenia seminarium dyplomowego. Najszerszym jednak kompendium wiedzy o wszelkich sprawach związanych z procesem dyplomowania jest Regulamin Studiów (Załącznik do Uchwały 6/2012 Senatu Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 27.04.2012 roku). Czytamy w nim m.in., iż warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: (§ 39) „złożenie z wynikiem pozytywnym wszystkich egzaminów objętych planem studiów; uzyskanie zaliczeń wszystkich wymaganych przedmiotów i praktyk; uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej wystawionej przez promotora i recenzenta; uregulowanie wszelkich zobowiązań wobec Uczelni.” Zgodnie z § 44. Regulaminu podstawą obliczenia ogólnego wyniku studiów są: „1. średnia ważona ocen przewidzianych planem studiów, uzyskanych w ramach zaliczonych semestrów studiów (z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku), obliczana wg wzoru

CP – punkty ECTS; G – oceny z zaliczeń i egzaminów. 2. ocena pracy dyplomowej, 3. ocena z egzaminu dyplomowego.”

Po ukończeniu pracy przez studenta, sprawdzana jest ona przez system antyplagiatowy zgodnie z zapisem w stosownym Zarządzeniu nr 25/2014 - §10 „Wszystkie prace dyplomowe przed przyjęciem przez promotora poddawane są procedurze sprawdzania oryginalności tekstu za pomocą elektronicznego systemu antyplagiatowego.” Podczas wizytacji uzyskano jednak informację, że dotychczas weryfikacji w systemie antyplagiatowym poddawane były prace wskazane przez promotorów. Natomiast w bieżącym r. ak. 2014/2015 już wszystkie prace zostaną sprawdzone przez ten system.

W kontekście procesu dyplomowania należy także zauważyć, iż w dokumentacji Uczelni znajdują się sylabusy: seminarium dyplomowe na I stopniu kształcenia oraz seminarium magisterskie na II stopniu, które są opracowane właściwie i nie budzą większych zastrzeżeń. Warto jednak, szczególnie na seminarium magisterskim zaproponować szerszą ofertę literatury metodologicznej, niż ta zapisana obecnie w sylabusie.

Podstawowym źródłem informacji o stosowanym we Wszechnicy Polskiej w Warszawie systemie oceny efektów kształcenia są sylabusy przedmiotowe. Tam też koordynatorzy określonych przedmiotów zaprezentowali stosowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia („Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia” – zapis w sylabusie), o czym wspomiano wyżej. Sylabusy z określonych przedmiotów są prezentowane przez nauczycieli na zajęciach dydaktycznych przez prowadzących oraz w formie papierowej znajdują się w Dziekanacie Wydziału oraz w bibliotece

wydziałowej. Takie rozwiązania odpowiadają powszechnie stosowanym w szkolnictwie wyższym i tym samym należy uznać, że funkcjonują w sposób właściwy. Tym samym należy założyć, iż na ocenianym kierunku zapewniono studentom dostęp do informacji o systemie oceny efektów kształcenia.

ZO PKA dokonał również analizy skali i przyczyn odsiewu studentów na kierunku pedagogika. Z danych ogólnych uzyskanych podczas od Uczelni wynika, iż w perspektywie trzech ostatnich lat liczba absolwentów kierunku pedagogika wyniosła 839 osoby, z tego 502 osoby (60,4%) to absolwenci studiów I stopnia, natomiast 337 osób (39,6%) to absolwenci studiów II stopnia. W r. ak. 2013/2014 odsiew studentów pedagogiki I stopnia wyniósł 93 osoby, a studentów II stopnia 41 osób. Władze Wydziału podają, iż najczęstszymi przyczynami skreślenia z listy studentów jest: rezygnacja ze studiów, spowodowana utratą pracy i brakiem środków na opłatę czesnego; problemy rodzinne; wyjazd za granicę lub do innego miasta. Uczelnia najczęściej skreśla studentów z powodu niezaliczenia semestru, niezłożenia pracy dyplomowej oraz braku opłat czesnego.

rok akademicki	studia stacjonarne	studia niestacjonarnie I stopnia	studia niestacjonarnie II stopnia
2010/2011	5	134	2
2011/2012	16	87	10
2012/2013	9	146	35
2013/2014	4	93	41

Odsiew studentów w kilku ostatnich latach utrzymuje się na względnie wysokim poziomie i jest znacznie większy na studiach I stopnia. Największy odsiew notuje się w trakcie pierwszego semestru.

Na kierunku pedagogika prowadzone są studia przede wszystkim w sposób tradycyjny, lecz niewielka część zajęć odbywa się z uwzględnieniem kształcenia na odległość w formie e-learningowej. Takie kształcenie regulowane jest Zarządzeniem nr 1/2015 Rektora Wszechnicy Polskiej z dnia 15.01.2015 w sprawie zasad prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Z zestawienia otrzymanego podczas wizytacji wynika, że ćwiczenia i wykłady w formie kształcenia na odległość odbywają się/będą odbywały się w semestrze zimowym i letnim. W semestrze zimowym w cząstkowym wymiarze godzin realizowano następujące przedmioty: Technologia informacyjna, Historia wychowania i myśli pedagogicznej, Diagnoza i terapia zaburzeń mowy, Psychologia społeczna, Wychowanie fizyczne, Dydaktyka ogólna, Wprowadzenie do pedagogiki, Patologie społeczne, Zachowania problemowe dzieci i młodzieży, Logika. W semestrze letnim natomiast realizowane są/będą: Historia wychowania i myśli pedagogicznej, Wychowanie

fizyczne, Dydaktyka ogólna, Współczesne kierunki w pedagogice, Pedagogika społeczna, Technologia informacyjna, Etyka, Logika. Zgodnie z powyższym Zarządzeniem „Zajęcia na odległość podlegają ocenie jakości, jak każda inna forma prowadzenia zajęć dydaktycznych” (§7). Natomiast „Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się na takich samych zasadach, jakie obowiązują w grupie przedmiotów/modułów realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Forma weryfikacji osiągniętych efektów znajduje odzwierciedlenie w karcie przedmiotu.” Warto jednak wskazać, iż faktycznie formy („Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia” – zapis w sylabusie) posiadają odzwierciedlenie w sylabusie, o tyle brak już informacji o tym, iż część godzin z danego przedmiotu będzie realizowana w formie e-learningowej. Skoro więc Uczelnia wprowadza formę kształcenia na odległość, to winno to mieć odzwierciedlenie w sylabusie, wraz z odniesieniem do możliwości osiągnięcia efektów kształcenia poprzez taką formę kształcenia.

- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie czyni widoczne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do otoczenia społeczno-gospodarczego. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, iż dotychczas dwukrotnie prowadzono badanie losów absolwentów – w roku 2010 i 2014. Pierwsze badanie odbyło się w ramach Zakładu Badań Społecznych WP SW TWP w Warszawie (dokumentacja z badania dostępna na Uczelni), natomiast drugie badania odbyło się w ramach pracy Biura Karier funkcjonującego w Jednostce. Biuro Karier WPSW w Warszawie istnieje od 2005 roku. Celem jego działalności, jak dowiadujemy się z dokumentacji uczelnianej „jest udzielanie wszechstronnej i profesjonalnej pomocy studentom i absolwentom w harmonijnym przejściu od okresu studiów do etapu poszukiwania oraz znalezienia zatrudnienia odpowiadającego ich kwalifikacjom zawodowym i aspiracjom życiowym.” W „Raporcie z badania losów absolwentów Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie”, czytamy m.in., iż badania losów absolwentów prowadzone w 2014 roku było prowadzone w formie elektronicznego kwestionariusza ankiety, który to kwestionariusz rozsyłano na konta mailowe absolwentów WP z lat 2010-2014. W okresie od 15 sierpnia 2014 do 10 września 2014 otrzymano 159 poprawnie wypełnionych kwestionariuszy ankiet (odrzucono 12 ankiet wypełnionych tylko częściowo). Z sumy 159 kwestionariuszy 34% (53 osoby), to absolwenci pedagogiki. Przygotowany kwestionariusz ankiety rozsyłany do absolwentów składał się z 18 pytań, z czego część z rozbudowanym zakresem odpowiedzi. Problematyka badania obejmowała różne obszary i

zagadnienia: motywy wyboru studiów we Wszechnicy Polskiej; ogólne zadowolenie z ukończonego kierunku studiów i wybranej specjalności oraz oceny 16 wymiarów zdobytej wiedzy, nabytych umiejętności oraz przydatności uzyskanego wykształcenia w realizacji aspiracji edukacyjnych i zawodowych osób badanych; kontynuacja przez absolwentów WP studiów uzupełniających magisterskich lub innych; próba odpowiedzi na pytanie jak ukończone studia we WP wpłynęły na status na rynku pracy oraz pozycje zawodową; charakterystyka społeczno-demograficzna. Należy jednak stwierdzić, iż część pytań nie posiada wymiaru ewaluacji i trudno uzyskane z nich odpowiedzi przełożyć na doskonalenie jakości kształcenia. Wynika to z faktu, że pytania zawarte w ankiecie w znacznej mierze nie dotyczą procesu kształcenia prowadzonego na studiach, a koncentrują się na kwestii wyboru studiów, satysfakcji i zadowolenia ze studiowania.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż widoczne są starania Uczelni, by wdrażać i rozwijać system badań ankietowych skierowanych do swoich absolwentów. Poza tym władze Uczelni deklarują kontynuowanie i rozwijanie prac nad monitorowaniem karier byłych studentów na rynku pracy. Niniejsze zatem należy ocenić pozytywnie.

Uzupełnienie

Należy zauważyć, iż władze WPSW w Warszawie jeszcze przed ukończeniem raportu przygotowywanego przez ZO PKA podjęły działania naprawcze, którym impulsem stała się rozmowa ZO z władzami Uczelni, kończąca wizytację we Wszechnicy Polskiej. Uczelnia na adres PKA przesłała informacje o podjętych działaniach (pismo z dnia 13.05.2015 r. skierowane do przewodniczącego ZO prof. dr hab. Amadeusza Krause). Otóż m.in., co istotne i wynikające z pisma, doprecyzowano warunki i zasady rekrutacji kandydatów na II stopień kształcenia, szczególnie w odniesieniu do specjalności nadających kwalifikacje nauczycielskie. W Uchwale nr 1/2015 Senatu WPSW w Warszawie z dnia 8 maja 2015 r. w sprawie: przyjęcia zasad rekrutacji studentów na rok akademicki 2016/2017 czytamy, że na studia II stopnia na specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz terapia pedagogiczna przyjmowani będą absolwenci I i II stopnia kierunku pedagogika oraz innych kierunków ze specjalnością nauczycielską. Niniejszy fakt należy ocenić pozytywnie. Szkoda jedynie, że niniejszy zapis nie dotyczy rekrutacji 2015/2016.

Ważną decyzją Uczelni jest także korekta opisu efektów kształcenia na kierunku pedagogika przez skreślenie/usunięcie z zestawu efektów, tych, które przypisano do obszaru nauk medycznych. Szkoda, że Uczelnia nie załączyła nowego zestawienia efektów, a jedynie o tym fakcie informuje. Nie wiadomo także, od jakiego cyklu kształcenia niniejsze, nowoprzyjęte efekty kształcenia będą obowiązywały.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Należy zwrócić uwagę, że Uczelnia ma poważne problemy z jakością prac dyplomowych. Na 15 ocenionych prac aż w 5 przypadkach eksperci PKA ocenili je niedostatecznie. Przyczyna jest przede wszystkim niepedagogiczny charakter tych prac oraz poważne błędy metodologiczne. Niepokojące jest też to, że wszystkie te prace recenzenci oceniali na oceny bardzo dobre lub dobre. Może to być związane z zarówno z obsadą zajęć z seminarium dyplomowego (na co zwrócono uwagę w kryterium 4) oraz z trudnością prowadzenia seminarium na specjalności "Edukacja dla rynku pracy – zarządzanie kadrami". Należy zwrócić uwagę, że prace dyplomowe również na tej specjalności muszą być związane z kierunkiem pedagogika, a więc zawierać treści pedagogiczne i być formą realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Uczelnia przyjęła i wdrożyła wzorcowe efekty kształcenia wyczerpując je wszystkie, jednakże z uwagi na potrzebę realizacji dodatkowych celów kształcenia w ramach studiów I i II stopnia, uzupełniono je o dodatkowe efekty. W ocenie Zespołu Wizytującego stanowią one ważne, lecz nie niezbędne uzupełnienie wzorcowych efektów kształcenia. Mogły by one stanowić osobne opracowanie w formie np. efektów specjalnościowych. Część efektów kształcenia posiada odniesienie do efektów obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, co należy uznać za błąd. Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział Filologii i Pedagogiki na I stopniu wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej – edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna. Pod dużą wątpliwość natomiast należy poddać nadawane kwalifikacje nauczycielskie na II stopniu – specjalność pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna. Po analizie dokumentacji należy wskazać, iż nie realizowane wymagane rozporządzeniem z 2012 r. efekty kształcenia z zakresu technologii informacyjnej, emisji głosu, z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, podstaw pedagogiki przedszkolnej, podstaw pedagogiki wczesnoszkolnej, a także metodyk z zakresu dwóch ostatnich. W tym kontekście należy zauważyć, iż Uczelnia w warunkach rekrutacyjnych nie opracowała osobnych wskazań, co do aplikowania na specjalność nauczycielską. Obecnie na II stopień pedagogiki z wyborem spec. edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna rekrutowane są także absolwenci m.in.: zarządzanie i marketing, matematyka, kosmetologia wizaż.
- 2) Przyjęte efekty w miarę poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Nie wszystkie jednak dodane efekty kierunkowe posiadają odniesienie do efektów obszarowych, co należy uznać za błąd nie pozwalający odnieść się do kategorii spójności na linii efekt kierunkowy - efekt obszarowy. Zupełnie niezrozumiałym posunięciem Uczelni jest dopisanie efektów K1_W20, K1_W21, K1_W22, K1_U15 lokując je w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. Nie sposób rozpatrywać ich na poziomie sprawdzalności, tym bardziej, iż tylko jeden z nich (K1_W20) znajduje odzwierciedlenie w realizowanych przedmiotach i można uznać, że zostanie osiągnięty. Pozostałe nie są osiągnięte.
- 3) Jednostka w różnych zakresach stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia. Uwaga powyższa dotyczy zarówno efektów etapowych, jak i końcowych. Proces weryfikacji efektów kształcenia przyjętych w Uczelni poprzez proces dyplomowania należy uznać tylko za częściowo właściwy.

Zwraca uwagę duża liczba prac dyplomowych, które eksperci ocenili niedostatecznie. Mając na uwadze, że proces dyplomowania jest istotnym elementem nabywania efektów kształcenia, ta liczba prac ocenionych niedostatecznie zdecydowanie obniża ocenę tego kryterium.

Pojawiają się niewielkie zastrzeżenia do zapisów znajdujących się w suplementach dla obydwu realizowanych specjalności - brak w nich danych o przebytych praktykach.

- 4) Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie czyni widoczne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do otoczenia społeczno-gospodarczego.**

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Programy kształcenia realizowane na kierunku pedagogika - studia I i II stopnia w warszawskiej Uczelni posiadają profil ogólnoakademicki. Pedagogikę ulokowano w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, co pozwoliło skorzystać z istniejących efektów obszarowych dla tych nauk. Wszechnica Polska przyjęła i wdrożyła wzorcowe efekty kształcenia zgodnie ze stosownym rozporządzeniem MNiSW w sprawie wzorcowych efektów kształcenia, wyczerpując je wszystkie. Jednakże z uwagi na potrzebę realizacji dodatkowych celów kształcenia w ramach studiów I i II stopnia, uzupełniono je o dodatkowe efekty. Według ZO PKA dodane efekty stanowią ważne, lecz nie niezbędne uzupełnienie wzorcowych efektów kształcenia, dla uzyskania określonych kwalifikacji absolwenta i kształtowania jego odpowiedniej sylwetki. Mogły by one stanowić osobne opracowanie w formie np. efektów specjalnościowych, korespondujących z realizowanymi specjalnościami. Tym bardziej, że na I stopniu w trzech kategoriach wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne, łącznie dodano aż 17 efektów kształcenia. Za błąd natomiast należy uznać fakt korzystania przez Uczelnię na kierunku pedagogika z obszarowych efektów kształcenia dla nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. Część z tych efektów M1_W02 (kierunkowy K1_W21), M1_W07 (kierunkowy K1_W22), M1_U01 (kierunkowy K1_U15) nie zostały osiągnięte, gdyż jak wynika z analizy matryc oraz sylabusów przedmiotowych nie znajdują one odniesienia w żadnym z realizowanych przedmiotów na pedagogice.

Efekty kształcenia, które student winien osiągnąć na poszczególnych przedmiotach podczas studiów znajdują się w sylabusach. Efekty kierunkowe posiadają odniesienie do obszarowych i są przejrzysto zaprezentowane, a ich opis nie budzi wątpliwości.

Zastrzeżeń nie budzi zaplanowany czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych, na studiach niestacjonarnych jest on proporcjonalny do zaproponowanych treści. Podobnie, uwagi nie

pojawiają się biorąc pod uwagę czas trwania całego toku studiów I stopnia na kierunku pedagogika, który został zaplanowany na 6 semestrów oraz II stopnia 4 semestry. W planach dla obydwu stopni kształcenia Wydział Filologii i Pedagogiki wyszczególnił moduł kształcenia ogólnego, moduł kształcenia podstawowego, moduł kształcenia kierunkowego, moduł specjalnościowy. Przedmioty z trzech pierwszych modułów realizowane są w takim samym wymiarze i w takich samych formach na wszystkich specjalnościach na kierunku pedagogika. Natomiast każda specjalność różni się blokiem przedmiotów z modułu specjalnościowego.

Plan studiów na kierunku pedagogika I stopień obejmuje ogółem 4560 godz., z czego 2280 godz. realizowanych jest z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych oraz odpowiednio od 1556 do 1836 godzin na studiach niestacjonarnych (zależnie od specjalności - Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, Pedagogika resocjalizacyjna i profilaktyka uzależnień, Edukacja dla rynku pracy). Student winien osiągnąć w ciągu 6 semestrów kształcenia 182 punkty ECTS. Z czego na moduł kształcenia ogólnego przeznaczono 19 punktów ECTS (485 godz., z czego 330 realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio 216 na niestacjonarnych), na moduł kształcenia podstawowego – 47 (1175 godz., z czego 440 są to godziny z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio 415 na niestacjonarnych) , moduł kształcenia kierunkowego – 45 (1125 godz., z czego 655 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio 455 na niestacjonarnych), zaś moduł specjalnościowy – 71 punktów (1775 godz., z czego 855 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio od 470 do 750 na niestacjonarnych).

Plan studiów na kierunku pedagogika II stopień obejmuje ogółem 3000 godzin, z czego 1500 godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych oraz odpowiednio od 796 do 951 godzin na studiach niestacjonarnych (zależnie od specjalności - Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, Edukacja dla rynku pracy - zarządzanie kadrami, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, Pedagogika resocjalizacyjna, Terapia pedagogiczna). Student winien osiągnąć w ciągu 4 semestrów kształcenia 121 punkty ECTS. Z czego na moduł kształcenia ogólnego przeznaczono 11 punktów ECTS (275 godz., z czego 160 realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio 96 na niestacjonarnych), na moduł kształcenia podstawowego – 25 (625 godz., z czego 375 są to godziny z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio 190 na niestacjonarnych) , moduł kształcenia kierunkowego – 17 (425 godz., z czego 240 z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio 120 na niestacjonarnych), zaś moduł specjalnościowy – 48 punktów (1200 godz., z czego 725 z bezpośrednim udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych i odpowiednio od 390 do 545 na

niestacjonarnych).

Prawidłowo zaprojektowano sekwencję przedmiotów/modułów kształcenia przyjętą w planie studiów dla I i II stopnia kierunku pedagogika. Przedmioty wybieralne oraz przedmioty specjalnościowe zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie studiów.

Układ przedmiotów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznego kształtowania kompetencji społecznych studentów.

Zgodnie z § 4.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS”. Uczelnia nie wskazała procentowego udziału liczby punktów ECTS dla obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których Wydział Filologii i Pedagogiki przyporządkował oceniany kierunek. Uczelnia wypełniła jednak warunek wynikający z tego Rozporządzenia, a dotyczący liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego (§ 4.1. pkt.10). W programach studiów I stopnia znajdują się zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin (16 godz. w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem i 44 godz. praca własna studenta) i 2 pkt. ECTS. W programach studiów II stopnia wychowanie fizyczne realizowane jest w wymiarze 25 godz. (20 godz. w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem i 5 godz. praca własna studenta) i 1 pkt. ECTS.

W programach studiów nie zauważa się również istotnych elementów wynikających z niniejszego Rozporządzenia: „§ 4. 1. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa: (...) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć: (...) b) z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia, c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych.”

Pomimo, że w formalny sposób niniejsze informacje (stosowne podsumowujące zestawienia łączne) nie zostały umieszczone w programie studiów, to jednak analizując programy studiów realizowanych specjalności można by pokusić się o takie zestawienia. Tym niemniej winny one mieć odzwierciedlenia w programach i zostać zapisane, np. w formie podsumowującej tabeli.

Odnosząc się do programów kształcenia na prowadzonych specjalnościach nauczycielskich na Wydziale Filologii i Pedagogiki WP na I stopniu - Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, to stwierdzić należy, iż Uczelnia wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla

specjalności nauczycielskiej zgodnie ze stosownym rozporządzeniem z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Znaczne wątpliwości w tym zakresie natomiast pojawiają się, o czym pisano w pkt. 2 raportu, biorąc po uwagę i analizując program kształcenia na II stopniu – specjalność Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna. Otóż w programie nie pojawiają się wymagane prawem przedmioty podczas realizacji których osiągnąć byliby efekty kształcenia z zakresu technologii informacyjnej, emisji głosu, z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, podstaw pedagogiki przedszkolnej, podstaw pedagogiki wczesnoszkolnej, a także metodyk z zakresu dwóch ostatnich. Inną kwestią korespondującą z poruszaną tematyką są niedoprecyzowane warunki rekrutacji w kontekście aplikowania na specjalności mające nadawać kwalifikacje nauczycielskie.

W Wszechnicy Polskiej wprowadzono zasady Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS). Wynika to zarówno z programu studiów oraz sylabusów przedmiotowych, w których znajduje się informacja następująca – „1 pkt. ECTS = 25 godz. pracy przeciętnego studenta, wliczając w to czas spędzony na zajęciach”. Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS są zatem zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187) - §2 pkt.2) „jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy”. Jak wynika z analizy sylabusów i programów studiów Uczelnia przypisuje punkty ECTS wszystkim przedmiotom znajdującym się w programie studiów. W analizowanych sylabusach uwzględnia się powyższe wytyczne, jako zasadę miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

Odnosząc się do kwestii praktyk studenckich, to należy stwierdzić iż są one integralną częścią programu studiów i są tym samym obligatoryjne dla wszystkich studentów pedagogiki bez względu na studiowaną specjalność. Praktyki pedagogiczne na I stopniu kształcenia realizowane są na 2 i 3 roku studiów w wymiarze 8 tygodni, a na studiach nauczycielskich (Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna) w wymiarze 200 godzin (od roku 2014/15 – 150 godz.). Na II stopniu - Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz Terapia pedagogiczna, wymiar realizowanych praktyk pedagogicznych wynosi po 180 godzin na specjalność. W dokumentacji Wydziału znajdują się sylabusy do określonych praktyk. Wskazać należy, iż zasady, formy i miejsce odbywania praktyk uzależnione są od specjalności, co regulowane jest stosownym dokumentem „Zasady odbywania praktyk pedagogicznych”. Osobno opracowano niniejsze zasady dla studiów I oraz II stopnia. Na Uczelni funkcjonuje także Regulamin Praktyk Studenckich Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie. Zgodnie z zapisem §9 „Warunkiem zaliczenia praktyk jest ich odbycie, zgodnie z

indywidualnym planem praktyk (termin i miejsce) oraz przedstawienie, dziennika praktyk.” Natomiast w §10 czytamy, że „1. Dziennik praktyk zawierać powinien ponadto: opinię zakładowego opiekuna praktyk wraz z potwierdzeniem odbycia całego okresu praktyki; systematyczny zapis wykonywanych zadań; uwagi studenta o odbytej praktyce.” W dokumentacji Uczelni znajdują się umowy o organizację praktyk studenckich (np. umowa z Komendą Powiatową Policji w Tomaszowie Mazowieckim; Komenda Stołeczna Policji w Warszawie, Szkoła Podstawowa nr 7 im. VII obwodu „Obraża” AK w Legionowie, i in.).

Po analizie dokumentacji pod kątem praktyk, należy wskazać na zgodność, w analizowanej większości, miejsc odbywania praktyki w powiązaniu z kierunkiem i specjalnością. Należy jednak wskazać na usterki w opiece merytorycznej nad praktykami, gdyż w części analizowanej dokumentacji brak jest konspektów z prowadzonych przez studenta zajęć, brak opinii opiekuna praktyki, brak opisu, uwag, wniosków studenta w dzienniczku, a jedynie hasłowe przedstawienie tematów zajęć bez ich uszczegółowienia. (nr albumu 5641, 5270, 5570). Należy wskazać, iż system kontroli i zaliczania praktyk ze strony Uczelni pozwala studentowi na zdobycie umiejętności praktycznych.

Odnosząc się do kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika w WPSW w Warszawie, to należy wyraźnie podkreślić, iż pozwala ona i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Kształcenie na kierunku pedagogika w wizytowanej Uczelni realizowane są na studiach niestacjonarnych. Zgodnie z §14 Regulaminu Studiów warszawskiej Uczelni – „1. Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego”. Natomiast „4. Termin zakończenia zajęć dydaktycznych nie może być ustalony później niż na koniec trzeciego tygodnia lipca. 5. Ferie letnie nie mogą trwać krócej, niż 6 tygodni.” (§14). Zgodnie z Zarządzeniem nr 16/2014 z dnia 23 maja 2014 r. Rektora Wszechnicy Polskiej w sprawie organizacji semestru zimowego – rok akademicki 2014/2014 studia niestacjonarne oraz Zarządzeniem nr 29/2014 z dnia 20 listopada 2014 r. Rektora Wszechnicy Polskiej w sprawie organizacji semestru letniego – rok akademicki 2014/2014 studia niestacjonarne, zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w piątki w godzinach 16.30-21.00 (proseminaria, seminaria, zajęcia uzupełniające), soboty w godzinach 8.00-21.20 oraz w niedziele w godzinach 8.00 – 19.40. Terminy zjazdów w formie papierowej są dostępne dla studentów na tablicy ogłoszeń w Dziekanacie Wydziału. W sobotę i niedzielę przewidziana jest w planach poszczególnych lat studiów dłuższa 20-minutowa przerwa, tzn. obiadowa. Natomiast standardowe przerwy między zajęciami są w wymiarze 10 minut. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów. Dziekanat pracuje również w soboty (8.00-16.00) i niedziele (9.00-14.00).

Jednostka umożliwia studentom indywidualizację procesu kształcenia. Zgodnie z zapisami §20

Regulaminu Studiów – „1. W szczególnych przypadkach studia mogą być prowadzone w formie: indywidualnej organizacji studiów lub indywidualnego planu studiów i programu nauczania”. W §21 Regulaminu czytamy m.in.: „1. Indywidualna organizacja studiów polega na ustaleniu dla studenta odrębnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Taki tryb studiowania dopuszczalny jest w szczególności wobec:

- 1) studiujących równolegle na innym kierunku lub w innej szkole wyższej;
- 2) aktywnie uczestniczących w działalności naukowo-badawczej Uczelni;
- 3) osób niepełnosprawnych, dla których określa się warunki realizacji procesu dydaktycznego w sposób dostosowany do rodzaju niepełnosprawności;
- 4) osób samotnie wychowujących dzieci;
- 5) osób czynnie zaangażowanych w uprawianie sportu;
- 6) osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.”

Natomiast Regulamin (§22) przewiduje także formę indywidualnego planu studiów i program nauczania. Skorzystać z niego mogą studenci szczególnie uzdolnieni, którzy ukończyli pierwszy rok studiów. Zasady studiowania w takim trybie zatwierdza Rektor na wniosek Dziekana zaopiniowany przez Radę Wydziału. Należy wskazać, iż na kierunku pedagogika obecnie żaden student nie studiuje według wytycznych IOS oraz IPSiPN. Niniejsze dwie wskazane możliwości indywidualizacji kształcenia dotyczą również osób z niepełnosprawnością, którzy ponadto mogą ubiegać się o stypendia specjalne (zapomogi). Wychodząc niejako naprzeciw studentom z niepełnosprawnością, by poprawić im warunki kształcenia, na Uczelni istnieje możliwość korzystania m.in. z laptopów, dyktafonów, czy specjalistycznego sprzętu, takiego jak fotel zakupiony przez Uczelnię dla studenta z dysfunkcją ruchu.

Uczelnia nie uczestniczy zarówno w programie MOST, czyli wymianie międzyuczelnianej studentów w ramach polskich uczelni. Natomiast Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie współpracuje z uczelniami zagranicznymi (m.in. Universitat de Barcelona, Universidad Camilo José Cela, University of Latvia, Mykolo Romerio Universitetas, Instituto Politécnico de Portalegre, Instituto Politécnico de Santarem) w zakresie wymiany pracowników dydaktycznych i administracyjnych oraz studentów (Erasmus+). W r. ak. 2010/2011 oraz 2011/2012 w programie Erasmus uczestniczyło 3 studentów. W 2012/2013 już 9, a rok później – 2013/2014 – 13 studentów. W tym też roku akademickim przyjechało do Uczelni 3 studentów w ramach międzynarodowej wymiany studenckiej.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Zespół Oceniający PKA nie formułuje zastrzeżeń na poziomie spójności form i metod dydaktycznych w powiązaniu z treściami kształcenia. Odpowiednio przypisano formy zajęć modułom/przedmiotom kształcenia zakładając formy aktywne w przypadku kształtowania w większym stopniu umiejętności, m.in. w modułach/przedmiotach mocno powiązanych ze studiowaną specjalnością (tzw. specjalnościowych). Jednakże w całym bloku i zestawie przedmiotów z programów kształcenia na kierunku pedagogika włączane są formy aktywne w postaci ćwiczeń, rzadziej konwersatoriów, które nastawione są co do zasady w określonym zakresie na samodzielną pracę studenta oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych w Uczelni zajęć. Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli akademickich we Wszechnicy Polskiej są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. W sylabusie prowadzący zajęcia, mogli wybrać metody z zaproponowanego przez Uczelnię zestawu, a także zaproponować własne. W zestawie znajdują się m.in. wykład, projekt badawczy, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, indywidualne projekty studenckie, studium przypadku, gry symulacyjne, rozwiązywanie problemu i prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych, dyskusja. Dobór metod do typu zajęć nie budzi zastrzeżeń.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ znacząco

1) Do programów realizowanych w formule KRK w warszawskiej Uczelni prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu określonego poziomu kwalifikacji. Z analizy sylabusów i programów studiów wynika, że Uczelnia przypisuje punkty ECTS wszystkim przedmiotom znajdującym się w programie studiów, przestrzegając zasady 25-30 godzin/1 pkt. ECTS. W przypadku studiów nauczycielskich wskazano pewne niezgodności w zakresie spełnienia wymogów standardów kształcenia nauczycielskiego.

Po analizie dokumentacji pod kątem praktyk, należy wskazać na zgodność, w analizowanej większości, miejsc odbywania praktyki w powiązaniu z kierunkiem i specjalnością. Należy jednak wskazać na usterki w opiece merytorycznej nad praktykami, gdyż w części analizowanej dokumentacji brak jest konspektów z prowadzonych przez studenta zajęć, brak opinii opiekuna praktyki, brak opisu, uwag, wniosków studenta w dzienniczku, a jedynie hasłowe przedstawienie tematów zajęć bez ich uszczegółowienia

2) Zespół Oceniający PKA nie formułuje zastrzeżeń na poziomie spójności form i metod dydaktycznych w powiązaniu z treściami kształcenia. Odpowiednio przypisano formy zajęć modułom/przedmiotom kształcenia. Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli akademickich we Wszechnicy Polskiej są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. Dobór metod do typu zajęć nie budzi zastrzeżeń.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Na wizytowanym kierunku prowadzi zajęcia 23 pracowników etatowych, z czego 15 wchodzi w skład minimum kadrowego. Ponadto uczelnia współpracuje z kilkudziesięcioma pracownikami w ramach umowy cywilnoprawnej, w których w zależności od potrzeb dydaktycznych korzysta regularnie. Ocena struktury kwalifikacji kadry pełnoetatowej oraz osób zatrudnianych w ramach umowy zlecenia pozwala stwierdzić, że umożliwia ona osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Do minimum kadrowego kierunku „pedagogika” Uczelnia zgłosiła piętnastu nauczycieli akademickich, w tym sześciu w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz dziewięciu w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową, dorobek, w tym zwłaszcza publikacyjny. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

W wyniku weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

Analiza obciążenia nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe pozwala na stwierdzenie, że w przypadku czternastu nauczycieli akademickich spełnione są warunki określone w § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), który stanowi, iż nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

W skład minimum kadrowego zgłoszono łącznie 15 osób, w tym 6 samodzielnych pracowników naukowych. Wszyscy zgłoszeni zadeklarowali przynależność do minimum kadrowego. Do minimum ze względu na posiadany dorobek naukowy związany z zakładanymi efektami kształcenia zaliczono 5

doktorów habilitowanych i profesorów. W tej grupie nie zaliczono jednego samodzielnego ze względu na dorobek posiadany w dyscyplinie niewskazanej przez Uczelnię jaką powiązaną z efektami kształcenia.

W grupie doktorów zgłoszona 9 osób z czego zaliczono 6. W dwóch przypadkach powodem niezaliczenia było posiadanie dorobku w dyscyplinach niewskazanych przez Uczelnię jako powiązanych z realizowanymi efektami kształcenia dla kierunku pedagogika.

W przypadku jednej osoby ze stopniem naukowym doktora nie został spełniony warunek określony § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym —kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014, poz. 1370), ponieważ przewidziany wymiar zajęć dydaktycznych wynosi tylko 30 godzin.

Sumując należy stwierdzić, że wymóg minimum kadrowego dla wizytowanego kierunku został spełniony dla pierwszego stopnia studiów, natomiast nie został spełniony dla drugiego stopnia studiów. Dla tego stopnia brak jednego nauczyciela ze stopniem doktora habilitowanego lub profesora.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). **Wynosi ok. 1:30 przy obowiązującym na wizytowanym kierunku nie większym niż 1 : 160.**

Minimum kadrowe nie zmieniało się istotnie w ostatnich trzech latach co oznacza, że należy je uznać za stabilne. \

W części przypadków należy zakwestionować obsadę zajęć dydaktycznych. Chodzi głównie o seminaria dyplomowe, które prowadzą osoby nie posiadające dorobku w dyscyplinie pedagogika. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z warunkami prowadzenia studiów osoba prowadząca zajęcia na kierunku powinna posiadać dorobek w tej dyscyplinie, w jakiej są efekty kształcenia danego przedmiotu. Efekty kształcenia dla przedmiotu "seminarium" są związane ściśle z dyscypliną pedagogika i powinny być realizowane przez pedagogów. Nieprawidłowości związane z obsadą seminarium dyplomowego są ściśle powiązane z częściowo negatywną oceną wybranych prac dyplomowych, jakiej dokonał zespół oceniający.

W ramach hospitowanych zajęć dydaktycznych większość z nich oceniono pozytywnie. Jedne zajęcia ze względu na ich formę, przebieg i charakter oceniono negatywnie. Wykładowca skoncentrował się głównie na dyktowaniu tekstu bez kontaktu ze studentami.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Jednostka wzmacnia kadrę w podnoszeniu kwalifikacji. W latach 2010-2014 łącznie 17 osób (w tym 6 związanych z kierunkiem pedagogika) uzyskało stopień naukowy doktora. W grupie doktorów habilitowanych 9 osób (w tym 6 związanych z kierunkiem) uzyskało stopień doktora habilitowanego.

Pracownicy w trakcie zebrania pozytywnie oceniali możliwości rozwoju jakie im zapewnia Uczelnia.

Uczelnia deklaruje, że stan zatrudnienia utrzymuje się na stałym poziomie i nie wymaga zwiększenia obsady kadrowej, co ma swój bezpośredni związek z malejącą liczbą studentów.

Na kierunku *Pedagogika* zajęcia prowadzi 108 wykładowców, z tego 23 osoby zatrudnione na etacie oraz 85 osób zatrudnionych na umowach o dzieło. Wśród prowadzących jest 3 wykładowców z tytułem profesora, 17 wykładowców z tytułem dr. habilitowanego oraz 54 doktorów i 34 magistrów. Wśród magistrów najliczniejszą grupę stanowią lektorzy języków obcych i nauczyciele technologii informacyjnej.

Według Uczelni pozyskanie kadry wysokokwalifikowanej, zwłaszcza doktorów habilitowanych i profesorów, z zakresu dyscyplin ważnych dla prowadzonych kierunków studiów, szczególnie *Filologii* i *Pedagogiki*, przy aktualnym zapotrzebowaniu na przedstawicieli tych nauk na rynku edukacyjnym, nastręcza sporo trudności. Z tego względu wsparcie ma charakter zróżnicowany i uzależnione jest każdorazowo od indywidualnych potrzeb nauczyciela akademickiego.

Stosowane są następujące formy wsparcia rozwoju naukowego:

- zmniejszenie pensum dydaktycznego;
- pokrycie kosztów recenzji i dofinansowanie kosztów publikacji;
- organizacja konferencji naukowych, wspierających prowadzone badania;
- pokrycie kosztów uczestnictwa w konferencjach krajowych i zagranicznych;
- dofinansowanie staży krajowych i zagranicznych;
- udostępnienie sprzętu informatycznego, sieci informatycznej Internetu i zasobów bibliotecznych;
- udzielanie urlopów naukowych;
- umożliwienie korzystania z programów wspierających badania naukowe.

(Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba pracowników oraz ich struktura kwalifikacji umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

2) Uczelnia spełnia wymogi kadrowe dla studiów pierwszego stopnia, natomiast nie spełnia wymogów kadrowych dla studiów drugiego stopnia. W gronie samodzielnych pracowników naukowych brak jednej osoby. Jednego pracownika z tego grona nie zaliczono do minimum kadrowego w związku z brakiem dorobku w dyscyplinie związanej z realizowanymi efektami kształcenia. Trzy z czterech hospitowanych zajęć oceniono pozytywnie. Jedne z hospitowanych zajęć nie spełniają standardom akademickim. Pewne nieprawidłowości zauważono również w obsadzie zajęć dydaktycznych. Ma to szczególnie miejsce w obsadzie seminariów dyplomowych. Zgodnie z rozporządzeniem o warunkach prowadzenia studiów osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne w danej dyscyplinie, w tym również seminaria powinny posiadać dorobek związany z realizowanymi efektami kształcenia.

3) Polityka kadrowa Uczelni jest mocno związana z jej niepublicznym charakterem, gdzie przy spadającej liczbie studentów coraz trudniej o źródła finansowania i wsparcia rozwoju naukowego. Pomimo to działania Uczelni odnośnie polityki kadrowej należy uznać w dużej mierze za prawidłowe. Problemem pozostaje jedynie zatrudnianie osób do minimum kadrowego, których dorobek nie jest związany z realizowanymi efektami kształcenia.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Uczelnia dysponuje w PKiN powierzchnią 1905 m².

W skład tej powierzchni wchodzi :

- **4** aule zbudowane amfiteatralnie, każda dla **158** studentów;
- **13** sal wykładowych do prowadzenia zajęć w grupach (ćwiczenia i seminaria): **2** sale dla 70 osób; **5** sal dla 40 osób; **1** sala dla 37 osób; **1** sala dla 36 osób; **3** sale dla 24 osób oraz **1** sala dla 16 osób;
- **3** pracownie komputerowe (jedna z **24** stanowiskami komputerowymi oraz dwie z **16** stanowiskami komputerowymi, wszystkie z dostępem do Internetu), ponadto w każdej pracowni znajduje się jedno stanowisko przystosowane dla osoby niepełnosprawnej.

Powierzchnie dydaktyczne znajdują się we właściwym stanie technicznym oraz spełniają wymagania BHP i ppoż.

Aule i wszystkie sale wykładowe są wyposażone w tablice (zielone kredowe lub białe suchościeralne). Wszystkie aule posiadają profesjonalne nagłośnienie (**4 zestawy**).

We wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych, zgodnie z potrzebami nauczycieli akademickich, możliwe jest stosowanie:

- 16 projektorów multimedialnych z 16 laptopami (zestawy przenośne) zapewniających profesjonalne wsparcie dla prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- 6 projektorów multimedialnych (zamontowanych na stałe);
- 6 rzutników pisma;
- 6 ciekłokrystalicznych telewizorów z odtwarzaczami DVD (zamontowanymi na stałe);
- 7 radiomagnetofonów do odtwarzania płyt CD oraz plików MP-3.

Do nauki języków obcych wykorzystywane są sale wykładowe na stałe wyposażone w odbiorniki TV i odtwarzacze DVD oraz przenośne radiomagnetofony do odtwarzania płyt CD oraz plików MP-3.

W bezpośrednim sąsiedztwie auli i wszystkich sal wykładowych usytuowane są przestronne korytarze, stanowiące powierzchnie rekreacyjne dla studentów i wykładowców. W jednym z nich urządzono profesjonalny punkt usług kserograficznych oraz zainstalowano samoobsługową kserokopiarkę na potrzeby studentów Uczelni.

Ponadto funkcjonują trzy ogólnodostępne stanowiska komputerowe, w tym dwa przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Jedno stanowisko posiada dostęp do Systemu Informacji Prawnej LEX. Wszystkie komputery Uczelni posiadają stały dostęp do Internetu. Dodatkowo na korytarzach VIII piętra PKiN został uruchomiony dostęp do Internetu za pomocą sieci WiFi w dwóch konfiguracjach: jedna to sieć dla studentów "[wszechnicapolska.edu.pl student](http://wszechnicapolska.edu.pl)" oraz druga to sieć dla gości "[wszechnicapolska.edu.pl gosc](http://wszechnicapolska.edu.pl)".

PKiN oferuje nieograniczony dostęp do szerokiej oferty usługowej, z której mogą korzystać nasi studenci, tj. szatnia, poczta, kiosk, sklepy, automaty z napojami, bary, kawiarnie, kina, teatry oraz wiele imprez edukacyjnych i kulturalnych.

Infrastruktura dydaktyczna Uczelni w obiekcie przy ul. Karmelickiej 10

Od lipca 2010 roku Uczelnia jest właścicielem obiektu dydaktycznego znajdującego się przy ul. Karmelickiej 10 w Warszawie o powierzchni 1700 m².

W skład tej powierzchni wchodzi:

- **1 aula** zbudowana amfiteatralnie dla 130 osób;
- **18 sal** wykładowych do prowadzenia zajęć w grupach (ćwiczenia i seminaria):
1 sala dla 102 osób; 1 sala dla 90 osób; 1 sala dla 69 osób; 1 sala dla 44 osób; 3 sale dla 40 osób;
2 sale dla 38 osób; 1 sala dla 34 osób; 2 sale dla 30 osób; 1 sala dla 28 osób; 1 sala dla 24 osób;
1 sala dla 18 osób; 1 sala dla 16 osób, 2 sale dla 12 osób.

Powierzchnie dydaktyczne znajdują się we właściwym stanie technicznym oraz spełniają wymagania BHP i ppoż.

Aule i wszystkie sale wykładowe są wyposażone w tablice (zielone kredowe). Aula posiada profesjonalne nagłośnienie.

We wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych, zgodnie z potrzebami nauczycieli akademickich, możliwe jest stosowanie:

- **11** projektorów multimedialnych oraz **7** laptopów zapewniających profesjonalne wsparcie dla prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- **2** projektory multimedialne (zamontowane na stałe);
- **5** rzutników pisma;
- **2** ciekłokrystaliczne telewizory z odtwarzaczami DVD (zamontowane na stałe);
- **4** radiomagnetofonów do odtwarzania płyt CD oraz plików MP-3.

Do nauki języków obcych wykorzystywane są sale wykładowe na stałe wyposażone w telewizory i odtwarzacze DVD oraz radiomagnetofony do odtwarzania płyt CD i plików mp3.

Na parterze obiektu znajdują się pomieszczenia Biblioteki oraz Czytelni, które są dostępne dla osób niepełnosprawnych. Ponadto znajdują się dwie sale wykładowe, szatnia, automat do napojów oraz bufet z miejscem wydzielonym na konsumpcję dla studentów i wykładowców.

Na pierwszym piętrze został urządzony dla studentów i wykładowców punkt usług kserograficznych. W przestrzeni rekreacyjnej korytarza został zainstalowany automat z napojami i artykułami spożywczymi.

Na drugim piętrze został zorganizowany pokój dla wykładowców.

W bezpośrednim sąsiedztwie sal wykładowych są funkcjonalne korytarze oraz toalety. Obiekt ten posiada też sieć i wyposażenie informatyczne zintegrowane z systemem Uczelni, którego centralna serwerownia zlokalizowana jest w PKiN.

Obiekt przy ul. Karmelickiej 10 zapewnia realizację procesu dydaktycznego Uczelni zgodnie z potrzebami studentów. Bezpieczeństwo osób przebywających na terenie budynku dydaktycznego zapewniają profesjonalni pracownicy ochrony i obsługi Uczelni.

Zestawienie sprzętu komputerowego Uczelni

- Pracownie komputerowe / **56** stanowisk komputerowych, w tym **3** przystosowane dla osób niepełnosprawnych/;
- Biblioteka /**7** stanowisk komputerowych, w tym **2** przystosowane dla osób niepełnosprawnych/;
- Biura / **36** stanowisk komputerowych oraz **11** laptopów /;
- Wypożyczalnia sprzętu dla osób niepełnosprawnych /**5** laptopów/.

Studenci odbywają zajęcia w następujących obiektach sportowych:

- Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Politechniki Warszawskiej przy ul. Akademickiej 5 (hala sportowa i siłownia);
- Szkoła Podstawowa nr 148 przy ul. Ożarowskiej 69 (hala sportowa).

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia spełnia wymogi infrastrukturalne do prowadzenia kierunku pedagogika.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Wydział Filologii i Pedagogiki Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej prowadzi badania naukowe w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, do których przypisane są efekty kształcenia kierunku pedagogika. Prowadzenie badań Wydział wiąże ze swoją polityką związaną z działalnością Uczelni. Jak wynika z Raportu samooceny, oglądu dokumentacji i rozmów z Władzami Uczelni i Pracownikami Wydziału, nacisk na edukację studentów, prowadzenie badań oraz umiejętne włączanie wyników prac naukowych do programów kształcenia nie tylko wpisane są w misję Uczelni ale skutecznie realizowane. Kadra naukowo-dydaktyczna realizująca zajęcia na kierunku *Pedagogika* prowadzi badania naukowe od początku kształcenia na tym kierunku studiów zwłaszcza w dziedzinie wczesnej edukacji dziecka, terapii pedagogicznej, diagnostyki pedagogicznej i edukacyjnej, edukacji zdrowotnej czy resocjalizacji. Istotny jest fakt, iż Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie przeznacza rokrocznie na działalność badawczo-rozwojową na kierunku *Pedagogika* znaczne kwoty, a nauczyciele akademicki potwierdzają dogodne warunki stwarzane przez Władze Uczelni co do możliwości pozyskiwania środków finansowych na działalność naukową (m.in. badania, publikacje, konferencje). Efektem prowadzonych badań realizowanych indywidualnie, poprzez projekty badawcze i w badaniach zespołowych (także z udziałem naukowców spoza Uczelni) są publikacje nauczycieli akademickich z afiliacją Wszechnicy Polskiej. Są to publikacje książek, artykułów i własnego czasopisma *Zeszyty Naukowe Wszechnicy Polskiej*, które Uczelnia wydaje od 2007 roku.

Katedra Pedagogiki i Zakład Badań Społecznych Wszechnicy Polskiej prowadzi badania z zakresu pedagogiki resocjalizacyjnej, takie jak: rozpowszechnienie substancji psychoaktywnych, przemoc w rodzinie, relacje społeczeństwa z osobami zmarginalizowanymi i młodzieżą nieprzystosowaną oraz byłymi skazanymi, systemy penitencjarne w Europie i na świecie. Pracownicy Katedry opracowali koncepcję badań i narzędzie badawcze /kwestionariusza ankiety/ dla potrzeb rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej pod nazwą „Razem Bezpieczniej”. Program ten o charakterze ogólnopolskim realizowany jest przez lokalne organizacje i jednostki samorządowe pod auspicjami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Innym obszarem badawczym Wydziału jest problematyka dotycząca stanu zdrowia dzieci i młodzieży szkolnej, zachowań prozdrowotnych, kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz problemy seniorów. Badania dotyczące różnorodnych aspektów zdrowia i rozwoju dzieci i młodzieży, demograficznych i środowiskowych uwarunkowań zdrowia, organizacji opieki nad

matką, dzieckiem i młodzieżą, medycyny szkolnej, podjęte były już w latach 2000-2002. W ostatnim pięcioleciu badania te rozwijane były we współpracy z Głównym Urzędem Statystycznym. Obecnie przygotowywane są narzędzia badawcze do analiz porównawczych wyników kolejnej edycji EHIS przeprowadzonej przez GUS w grudniu 2014 roku. Pierwsze wyniki tych badań będą udostępnione na przełomie lat 2015/2016. Wyniki tych badań będą podstawą do opracowania strategii pracy wychowawczo-dydaktycznej z dziećmi, młodzieżą, rodzicami i środowiskiem. Do tych opracowań zostaną włączeni studenci. Ponadto bardzo cenną inicjatywą Uczelni są badania z zakresu zdrowotnych następstw biernego i czynnego palenia oraz psychospołecznych uwarunkowań palenia tytoniu przez dzieci i młodzież, które stanowiły podstawę do opracowania pierwszych w Polsce zaleceń programowych edukacji antytytoniowej oraz programów edukacyjnych dla wszystkich poziomów kształcenia szkolnego. Pod auspicjami Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Głównego Inspektoratu Sanitarnego, realizowane były w kilku tysiącach polskich placówek oświatowych zmodyfikowane wersje trzech programów zespołu nauczycieli akademickich Wydziału:

- „Czyste powietrze wokół nas – program edukacji antytytoniowej dla dzieci przedszkolnych”
- „Nie pal przy mnie, proszę – program edukacji antytytoniowej dla uczniów I -III klas szkół podstawowych”
- „Znajdź właściwe rozwiązanie – program edukacji antytytoniowej dla gimnazjalistów”.

Opracowania książkowe wymienionych programów wydane zostały w 2011 roku, a podsumowanie akcji „Rzuć palenie razem z nami” zostało zaprezentowane w siedzibie Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej, w dniach 8 -9 grudnia 2011 roku, podczas XIV Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej im. Franciszka Venuleta.

W obszarze badań związanych z pedagogiką zdrowia realizowane są badania z zakresu polityki ludnościowej, w tym skutków, jakie wywiera rozwój procesów demograficznych w Polsce na sektor edukacji i sektor ochrony zdrowia a zwłaszcza seniorów. Pracownik Wydziału jest głównym autorem unikatowego programu Interdyscyplinarnej Szkoły Promocji Zdrowia Seniorów, będącego podstawą projektu o tej samej nazwie, realizowanego w 2014 r. w ramach rządowego Programu Aktywność Społeczna Osób Starszych. **ObecnieAktualnie** badania te są kontynuowane i poszerzane o zagadnienia adaptowanej aktywności fizycznej seniorów.

Kolejnym obszarem prowadzonych badań oraz publikowania ich efektów jest problematyka związana z dzieckiem i rodziną, szczególnie zaś z funkcjonowaniem dziecka w roli ucznia i w tym kontekście zadań szkoły oraz rodziców a m.in.: kształcenie integracyjne uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych, wspomaganie rozwoju i wyrównywanie szans edukacyjnych, przemiany rodziny, bezpieczeństwo i prawa dziecka, trudności szkolne.

Ponadto wiele publikacji książkowych (z udziałem studentów) oraz artykułów dotyczy wyników prowadzonych badań z zakresu zagadnień związanych z kształceniem studentów: kształcenie pedagogów na studiach wyższych, Proces Boloński w szkołach wyższych, kształcenie studentów niepełnosprawnych, rozpowszechnienie substancji psychoaktywnych wśród młodzieży, tematyka prac dyplomowych studentów kierunku Pedagogika Wszechnicy Polskiej, sytuacja społeczno-zawodowa i aspiracje życiowe studentów Wszechnicy Polskiej. Studenci pedagogiki podejmowali badania własne pod kierunkiem wykładowców. Przykładem tej współpracy jest badanie na temat - Rozpowszechnienie substancji psychoaktywnych wśród młodzieży gimnazjalnej realizowane w małych miejscowościach, dla potrzeb indywidualnych prac dyplomowych, których wyniki zostały następnie porównane z wynikami badań gimnazjalistów szkół warszawskich i zostały opublikowane w Zeszytach Naukowych. Pedagogika nr 1/2015, Wyd. Wszechnica Polska, Warszawa 2015. Innymi, realizowanymi wspólnie ze studentami badaniami są badania opublikowane w pracy „Sytuacja społeczno-zawodowa studentów Wszechnicy Polskiej, dążenia i aspiracje zawodowe” oraz w Zeszytach Naukowych. Pedagogika, Wyd. Wszechnica Polska, „Problematyka trudności szkolnych”.

Na podstawie analizy publikacji nauczycieli zatrudnionych na ocenianym kierunku oraz

| sylabusów należy stwierdzić, że są one przeznaczone dla studentów jako źródła analiz do wykorzystania podczas zajęć i seminariów dyplomowych, co świadczy o tym, że prowadzone badania mają istotny związek z programem kształcenia.

Pozytywnie należy ocenić aktywność Wydziału w zakresie organizacji konferencji naukowych i metodyczno- naukowych ściśle związanych z procesem kształcenia na kierunku pedagogika i dokumentujących współpracę w tym zakresie i innymi ośrodkami naukowymi m.in.: (2008 r.) „Współczesne problemy profilaktyki psychologicznej i resocjalizacyjnej”. Program konferencji adresowany był do szkół i ośrodków pozaszkolnych realizujących różne programy profilaktyki uzależnień wobec dzieci i młodzieży. Uczestnikami byli nauczyciele i wychowawcy ośrodków oraz studenci i wykładowcy WP SW; (2008 r.) „Specyfika nauczania języka angielskiego: Szkoła-Kurs Językowy Uczelnia” /przy współudziale Katedry Filologii Angielskiej Wszechnicy Polskiej/. Konferencja adresowana do nauczycieli różnego typu szkół i lektorów wyższych uczelni Warszawy i województwa mazowieckiego z udziałem studentów i wykładowców WP; (2008 r.) Konferencja naukowo - metodyczna: „Modele funkcjonowania i charakterystyka ról – osób uczestniczących w programach profilaktycznych i terapeutycznych.” Konferencja służyła prezentacji autorskich programów profilaktycznych, zwłaszcza ich skuteczności i wpływu na zachowania uczestników w kontekście ich środowiska społecznego, wieku i poziomu wykształcenia; (2009 r.) Konferencja naukowo-metodyczna: „Rodzice w szkole” /przy współudziale Oddziału Doskonalenia Nauczycieli Wszechnicy Polskiej/. Uczestnikami konferencji byli wykładowcy i studenci Pedagogiki WP SW oraz nauczyciele warszawskich szkół podstawowych i gimnazjów poszukujący nowych form współpracy z rodzicami; (2009 r.) Konferencja naukowo — metodyczna: „W XX rocznicę uchwalenia Konwencji o Prawach Dziecka”. Program konferencji adresowany głównie do studentów pedagogiki i nauczycieli szkół województwa mazowieckiego w celu przypomnienia roli Polski w tworzeniu Konwencji oraz znajomości i przestrzegania jej praw w placówkach oświatowych i w środowisku rodzinnym; (2010 r.) „Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” Konferencja naukowo – metodyczna przeznaczona dla nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych oraz studentów pedagogiki z udziałem wykładowców WP SW i przedstawicieli Kuratorium Oświaty, podczas której omawiano przepisy prawne wydawania opinii i orzeczeń dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i organizowania ich nauki w warunkach szkolnych i pozaszkolnych; (2010 r.) „Środowisko lokalne jako płaszczyzna pracy z dzieckiem, rodzicami i szkołą” /współorganizatorzy konferencji: Oddział Doskonalenia Nauczycieli Wszechnicy Polskiej, Mazowiecki Kurator Oświaty/. Konferencja była przeznaczona dla nauczycieli warszawskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz studentów i pracowników naukowych WP SW; (2011 r.) XIV Ogólnopolska Konferencja Naukowa im. Prof. Franciszka Venuleta „Tytoń albo zdrowie: Efekty XX lat społecznej akcji -Rzuć palenie razem z nami” /współorganizatorzy konferencji: Ministerstwo Zdrowia, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Rządowa Rada Ludnościowa, Centrum Onkologii Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie i Fundacja Promocji Zdrowia./ Celem konferencji było wypracowanie kierunkowych rekomendacji do działań antytytoniowych w oparciu o dotychczasowe doświadczenia polskie i międzynarodowe; (2012 r.) Seminarium „Innowacyjne metody kształcenia” /współorganizatorzy konferencji; Szkoła Językowa Skrivianek, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie/. Seminarium było poświęcone zagadnieniom wykorzystania e-learningu w nauczaniu studentów wyższych uczelni; (2012 r.) Seminarium „Tendencje i perspektywy badawcze w glottodydaktyce XXI wieku /przy współudziale Katedry Filologii Angielskiej Wszechnicy Polskiej/. Głównymi referentami seminarium byli studenci, którzy pod kierunkiem wykładowców przygotowali referaty, m. in. o roli pamięci i stresu w rozwijaniu motywacji do nauki języka obcego, o uczeniu się za pośrednictwem e-learningu oraz o kompetencjach nauczycieli w nauczaniu języka; (2013 r.) „Wspomaganie dziecka we wczesnych okresach rozwoju” /przy współudziale Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Instytutu Komeńskiego w Warszawie, Akademii Pedagogiki Specjalnej oraz wydawnictwa „Moje

Bambino”./ W konferencji uczestniczyli studenci kierunku Pedagogiki WP SW i studenci kierunku Psychologii UKSW, potencjalni realizatorzy zajęć na rzecz wspomagania rozwoju dziecka oraz nauczyciele przedszkoli i szkół podstawowych województwa mazowieckiego — opiekunowie praktyk pedagogicznych studentów naszej Uczelni; (2014 r.) „Trudności szkolne dziecka.” W konferencji uczestniczyli wykładowcy uczelni warszawskich: Akademii Pedagogiki Specjalnej, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Wyższej Szkoły Pedagogicznej ZNP, Wyższej Szkoły Menadżerskiej. Aktywnymi uczestnikami konferencji byli wykładowcy i studenci Wszechnicy Polskiej oraz nauczyciele przedszkoli i szkół, w których studenci Wszechnicy Polskiej realizują praktyki pedagogiczne. Przedstawiciele warszawskich poradni psychologiczno-pedagogicznych zapewniali możliwość konsultacji indywidualnych.

Warto również zaznaczyć aktywny udział studentów Koła Naukowego Pedagogów Resocjalizacji, którzy uczestniczyli w konferencji naukowej w Uniwersytecie w Łucku, a ich komunikaty z badań zostały opublikowane w ukraińskim wydawnictwie.

Wydział Filologii i Pedagogiki od kilku lat prowadzi współpracę z uczelniami wyższymi za granicą w ramach programu LLP Erasmus. Aktualnie jest to kilkanaście ośrodków naukowych, z którymi została nawiązana współpraca. W programie współpracy przewidziana jest wzajemna wymiana studentów realizujących naukę lub praktyki za granicą. Pracownicy naukowcy korzystają z wyjazdów studyjnych, zapoznając się z programami kształcenia studentów, organizacją studiów i badaniami naukowymi, prowadzą także wykłady, uczestniczą w konferencjach. W okresie minionych czterech lat 28 studentów Uczelni wyjeżdżało na studia do zagranicznych uczelni. Spośród wykładowców wyjazdy zagraniczne zrealizowało 22 osoby.

Współpraca wykładowców kierunku *Pedagogika* została nawiązana z ośrodkami uniwersyteckimi na Litwie, Łotwie i Ukrainie. Wykładowcy Uniwersytetu z Łucka prowadzą zajęcia dla naszych studentów kierunku *Pedagogika*.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Prowadzenie na kierunku *pedagogika* badań naukowych i ich wpływu na proces kształcenia i zaangażowania w nie studentów należy ocenić pozytywnie.

Pozytywnie należy ocenić wpływ współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami i instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny. Zalecić można jedynie zwiększenie form współpracy międzynarodowej.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Rekrutacja na oceniany kierunek, zarówno na studia pierwszego, jak i drugiego stopnia, prowadzona jest w ramach ustalonego przez Rektora limitu miejsc, na podstawie złożonych dokumentów. Nie jest przeprowadzana żadna merytoryczna kwalifikacja kandydatów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA nie zgłosili zastrzeżeń ani do procedury rekrutacji, ani do limitu przyjęć.

Uczelnia w procesie rekrutacji na drugi stopień nie uwzględniła specyfiki specjalności nauczycielskich. Uczelnia rekrutuje na drugi stopień zarówno osoby z przygotowaniem pedagogicznym, jak i osoby spoza kierunku pedagogika, a nawet obszaru nauk społecznych (kosmetologia, marketing). Osoby te otrzymują prawdziwe różnice programowe, ale często przesuwają ich realizację na drugi rok studiów. Według opinii eksperckiej rekrutowanie na specjalności nauczycielskie osób bez przygotowania pedagogicznego uniemożliwia tym osobom nabycie zakładanych pogłębionych efektów kształcenia w pierwszym roku studiów.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Na system oceny osiągnięć studentów składają się prace etapowe, aktywność na zajęciach, egzaminy i zaliczenia przedmiotów oraz zaliczenie praktyk. Ocena dokonywana jest w oparciu o skalę ocen ustanowioną jednolicie dla całej Uczelni w Regulaminie studiów. Wymagania na poszczególne oceny z danego przedmiotu ustala prowadzący nauczyciel akademicki i opisuje w sylabusie w taki sposób, iż należy ocenić, że wymagania te są wystandaryzowane, przejrzyste oraz obiektywne. Na ogólny wynik ze studiów składa się z wagą 0.7 średnia ważona ocen z całego toku studiów, gdzie wagami jest punktacja ECTS, ocena z pracy dyplomowej pomnożona przez wagę 0.1 oraz ocena z egzaminu dyplomowego z wagą 0.2. Uwzględnienie wszystkich tych trzech komponentów pozwala na kompleksową ocenę poziomu osiągnięcia efektów kształcenia i ma charakter motywujący do systematycznej pracy.

Regulamin studiów przewiduje egzamin komisyjny, o który może wnioskować student, który nie zdał egzaminu poprawkowego. Musi przy tym uprawdopodobnić błąd lub niewystarczający obiektywizm egzaminatora. Takie ograniczenie dopuszczalności egzaminu komisyjnego należy ocenić negatywnie, gdyż możliwe są również inne sytuacje, zakłócenia i utrudnienia w przebiegu egzaminu lub jego oceny, nie tylko poprawkowego, które mogą rzutować na rzetelność i obiektywizm oceny studenta.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

W programie kształcenia przewidziany jest jeden język obcy nowożytny – język angielski. Studenci są zaniepokojeni faktem, iż muszą zdać go na poziomie B2, gdyż jak twierdzili nie zostali o tym odpowiednio wcześniej poinformowani. Władze Uczelni i Wydziału stoją na stanowisku, że studenci byli o tym informowani znacznie wcześniej. Niektórzy z zaniepokojonych studentów zaczęli naukę tego języka od podstaw, gdyż nie została utworzona grupa z innego języka. Jeden z roczników obecnie już II stopnia miał możliwość wyboru języka rosyjskiego, gdyż utworzyła się grupa chętnych osób. Uczelnia oferuje studentom możliwość uczestniczenia w programie Erasmus, obecnie Erasmus+, ale ma podpisane tylko dwie umowy – z uniwersytetami w Hiszpanii i Portugalii. Studenci ocenianego kierunku w ogóle nie korzystali, ani nie korzystają obecnie z tej oferty. Jako studenci pracujący nie są zainteresowani wymianą międzynarodową, ale twierdzili, że odległość tych uczelni partnerskich dodatkowo ich do tego zniechęca. W związku z tym że nie ma praktycznie wymiany międzynarodowej pracowników i studentów, a studenci nie biorą udziału w badaniach nie można określić wpływu tej działalności na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiąganiu założonych efektów kształcenia. ekspert student

Pomoc naukowa dla studentów ocenianego kierunku realizowana jest w dwóch formach. Pierwszą stanowi opieka promotorów nad dyplomantami. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Wizytującym PKA mieli za sobą dopiero pierwsze doświadczenia z promotorami, ale dotychczasową współpracę ocenili pozytywnie. Opiekunowie są dla nich pomocni w kwestii wyboru literatury,

dobrych precyzowania tematu pracy itp. Drugi rodzaj wsparcia naukowego oferują studentom opiekunowie kół naukowych. Członkowie kół ocenili tę współpracę bardzo pozytywnie, a pracę opiekunów jako inspirującą do rozwoju oraz pomocną w kwestiach organizacyjnych, przy czym należy zaznaczyć, że działalność tych kół nie ma charakteru naukowego a raczej popularyzatorski.

Oceniając pomoc dydaktyczną w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na informację o procesie kształcenia. Studenci ocenianego kierunku mają do niej pełny dostęp. Wszelkie niezbędne informacje dotyczące realizowania i zaliczania poszczególnych przedmiotów są ogłaszane na pierwszych zajęciach przez nauczycieli akademickich oraz zamieszczone w sylabusach. W kwestii odbywania konsultacji przez nauczycieli akademickich studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA nie mogli udzielić rzetelnych informacji, ponieważ jak deklarowali nie mieli potrzeby korzystania z nich i nie interesowali się tym tematem.

Organizację procesu kształcenia studenci ocenili pozytywnie, zarówno w aspekcie oszacowania czasu kształcenia z poszczególnych modułów i przedmiotów, jak również w zakresie określenia nakładu pracy potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Zalecane materiały dydaktyczne są zdaniem studentów przydatne do opanowania wiedzy i umiejętności oraz zaliczenia przedmiotu, a więc tym samym do realizacji zakładanych efektów kształcenia. Studenci nie mają też zastrzeżeń do harmonogramu zjazdów i zajęć. Część z nich uważa jednak, że niepotrzebnie mnożone są dokumenty rejestrujące przebieg studiów, gdyż te same informacje zawiera indeks, jak i karta okresowych osiągnięć oraz protokoły elektroniczne.

Praca administracji została oceniona pozytywnie przez zdecydowaną większość studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA. Załatwianie wszelkich indywidualnych spraw studenckich przebiega bez problemów. Dotyczy to również spraw z zakresu pomocy materialnej.

Świadczenia z zakresu pomocy materialnej przyznawane są i wypłacane zgodnie z Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Wszechnicy Polskiej. Zgodnie z powołanym wyżej Regulaminem organem właściwym do przyznawania świadczeń pomocy materialnej jest Komisja Stypendialna lub Odwoławcza Komisja Stypendialna – w zakresie stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Od decyzji Komisji stypendialnej przysługuje odwołanie do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Zarówno Regulamin, jak i podział dotacji dokonywane są z udziałem przedstawicieli Samorządu Studentów. Brakuje jednak dowodu na porozumienie z samorządem w sprawie ustalenia wysokości dochodu netto na członka rodziny uprawniającą do otrzymania stypendium socjalnego. Decyzje w sprawach stypendialnych spełniają wymogi art. 107 kodeksu postępowania administracyjnego.

W Uczelni działa Biuro Karier, które prowadzi aktywną działalność w zakresie wsparcia rozwoju zawodowego studentów, organizując szkolenia i warsztaty z umiejętności miękkich przydatnych na rynku pracy oraz spotkania z pracodawcami. Ponadto pracownik Biura jest doradcą zawodowym i psychologiem, dlatego oferuje studentów kompleksową pomoc i wsparcie. O wszelkich inicjatywach Biuro informuje w swojej zakładce na stronie internetowej oraz tablicach informacyjnych w budynkach Uczelni. Jednostka przeprowadziła również jedną edycję badania losów zawodowych absolwentów. Działalność Biura Karier należy ocenić bardzo pozytywnie, tak samo wypowiedzieli się o niej studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Wizytującym PKA.

Na Uczelni funkcjonuje również Samorząd Studentów. Jego przedstawiciele obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili współpracę z władzami Uczelni, ale należy zaznaczyć, że byli to nowi działacze, którzy nie orientowali się zbyt dobrze w podstawowej regulaminowej działalności

samorządu, dotyczącej jakości kształcenia czy reprezentowania głosów studentów w organach kolegialnych Uczelni.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji na oceniany kierunek są przejrzyste i stwarzają kandydatom równe szanse. Studenci nie zgłosili zastrzeżeń do limitów rekrutacji przyjmowanych kandydatów, ani do procedury rekrutacyjnej. W opinii eksperckiej nieprawidłowości rekrutacyjne dotyczą II stopnia studiów dla specjalności nauczycielskich.
- 2) Ocena osiągnięć studenta dokonywana jest w oparciu o wy-standaryzowane kryteria i zapewnia obiektywne formułowanie ocen oraz ma charakter motywujący, tj. sprzyja procesowi uczenia się.
- 3) Program kształcenia nie sprzyja mobilności studentów. Jednostka zapewnia taką możliwość w minimalnym zakresie, ale studenci nie są nią zainteresowani.
- 4) System opieki naukowej i dydaktycznej jest oceniany przez studentów pozytywnie. Podobnie jak obsługa administracyjna toku studiów.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia został utworzony Uchwałą nr 22/2012 Senatu z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie: zaopiniowania „Zasad organizacji i doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia”. Podstawową rolę w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia spełniają Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowe Zespoły do spraw Jakości Kształcenia.

Nadzór nad funkcjonowaniem Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uczelni sprawuje Rektor, na Wydziale - Dziekan.

Zarządzenie Rektora nr 8/2013 z dnia 20 maja 2013 r. określa kompetencje Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, której skład został zmieniony Zarządzeniem Rektora nr 4/2015 z dnia 1 marca 2015 r. W skład Uczelnianej Rady obecnie wchodzi: Przewodniczący – Prorektor ds. organizacyjno-programowych, Sekretarz, 6 nauczycieli akademickich, 7 interesariuszy zewnętrznych, 2 przedstawiciele pracowników administracyjnych oraz 3 przedstawiciele studentów.

Zakres działania Rady zgodnie z § 3 ww. zarządzenia obejmuje:

- koordynowanie wdrażania KRK w Uczelni, określanie procedur w procesie zapewnienia jakości kształcenia, w tym opracowania Programów kształcenia;
- inicjowanie i monitorowanie zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia i podnoszenia umiejętności pedagogicznych nauczycieli akademickich;

- merytoryczne wspieranie, monitorowanie funkcjonowania oraz udzielanie rekomendacji WZJK, opracowanie we współpracy z zespołami procedur oceny stanu wyjściowego oraz okresowych weryfikacji jakości kształcenia na wydziałach, oraz procedur, metod zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na wydziałach,
- opracowywanie wzorów formularzy dokumentujących działalność USZJK.

Do zadań Rady należy m.in.:

- opracowywanie wytycznych i zaleceń do tworzenia Programów kształcenia, zaleceń do procedury samooceny programowej i instytucjonalnej wydziałów Uczelni, wytycznych i zaleceń dotyczących oceny jakości kształcenia dla Wydziałowych Zespołów Jakości Kształcenia, metod doskonalenia systemu nagradzania nauczycieli, studentów oraz pracowników administracyjnych, wytycznych do procedur weryfikowania osiągania założonych kwalifikacji przez studentów, zaleceń do zasad monitorowania współpracy z absolwentami i pracodawcami pod względem zawartości merytorycznej programów kształcenia;
- monitorowanie funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, prawidłowości stosowania systemu punktacji ECTS, mobilności studentów i nauczycieli akademickich, warunków socjalnych studentów, jakości obsługi administracyjnej procesu kształcenia;
- ocenianie realizacji Programów kształcenia, realizacji procedur weryfikowania celów kształcenia osiąganych przez studentów, infrastruktury dydaktycznej i naukowej, dostępu do pełnych i aktualnych informacji o warunkach i trybie rekrutacji oraz o programach kształcenia, analizy okresowych sprawozdań WZdsJK, realizacji wytycznych, zaleceń zawartych w procedurach opracowanych przez Radę oraz Zespoły ds. Jakości Kształcenia, zbieżności kierunków studiów z misją i strategią rozwoju Uczelni;
- inicjowanie i wspieranie ogólnouczelnianych badań ankietowych studentów, nauczycieli akademickich, pracowników, absolwentów i pracodawców;
- publikowanie informacji o podejmowanych w Uczelni działaniach projakościowych oraz o ich wynikach.

Zarządzenie Rektora nr 8/2013 z dnia 20 maja 2013 r. określa także kompetencje Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia, w którego skład (zmieniony również Zarządzeniem Rektora nr 4/2015 z dnia 1 marca 2015 r.) wchodzi: Przewodniczący – Dziekan Wydziału, 7 nauczycieli akademickich, 2 interesariuszy zewnętrznych, przedstawiciel pracowników administracji oraz 3 przedstawiciele studentów.

Zakres działania Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia obejmuje:

- monitorowanie jakości procesu kształcenia;
- ocenę procesu kształcenia;
- ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- działania dotyczące kształtowania kultury jakości kształcenia na wydziale;
- opracowywanie i przekazywanie dziekanowi i Radzie okresowych sprawozdań z prac Zespołu.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- monitorowanie procesu kształcenia, systematyczna analiza i weryfikacja związku kierunków studiów z misją i strategią rozwoju Wydziału i Uczelni;
- weryfikacja zgodności założonych w Programach kształcenia efektów kształcenia z efektami kształcenia opisanych w KRK oraz uchwałach Senatu;
- analiza stopnia spełniania warunków do prowadzenia studiów;
- określanie celów i sposobów zapewniania oraz doskonalenia jakości kształcenia na wydziale;
- podnoszenie atrakcyjności prowadzonych na wydziale kierunków studiów;
- opracowywanie metod podnoszenia jakości kadry dydaktycznej;
- monitorowanie działalności studenckich kół naukowych;

- określanie zasad i procedur gromadzenia, opracowania, analizy, interpretacji oraz wykorzystania danych dotyczących działalności dydaktycznej i jej efektów;
- badanie mobilności studentów i nauczycieli akademickich;
- opracowanie kryteriów oceny nauczycieli akademickich;
- monitorowanie dostępności na stronach internetowych Uczelni, pełnych, wiarygodnych i aktualnych informacji;
- opracowanie metod i procedur weryfikacji osiągnięcia przez studentów założonych efektów kształcenia;
- weryfikowanie – dla studiów drugiego stopnia zgodności prowadzonych badań naukowych w obszarze wiedzy z obszarem kształcenia na prowadzonych studiach;
- analizowanie i publikowanie wyników ocen jakości kształcenia.

Jedną z procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są hospitacje zajęć dydaktycznych. Zasady przeprowadzania hospitacji określa załącznik do Uchwały Senatu nr 22/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie zaopiniowania „Zasad organizacji i doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia”. Celem hospitacji jest dążenie do systematycznej poprawy jakości kształcenia na Wydziale. Hospitacje zajęć dydaktycznych powinny być prowadzone co najmniej raz na 2 lata. Plan hospitacji na Wydziale ustala w każdym semestrze dziekan, który może zlecić przeprowadzenie hospitacji również poza ustalonym harmonogramem.

Ankietowe badania opinii studentów realizowane są systematycznie dwa razy do roku w oparciu o wzory ankiety stanowiące załącznik do Uchwały nr 22/2012. Badanie przebiega w oparciu o ankiety dotyczące: oceny zajęć dydaktycznych, oceny pracy administracji Uczelni i obsługi zajęć dydaktycznych. Uczelnia monitoruje kariery zawodowe swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy.

W trakcie wizytacji Zespół wizytujący otrzymał również do wglądu m.in.:

1. Protokoły z posiedzenia Rady ds. Jakości kształcenia;
2. Protokoły z posiedzenia Zespołu ds. jakości kształcenia Wydziału Filologii i Pedagogiki;
3. Ankiety studenckie i nauczycieli akademickich;
4. Raporty z Badania Losów Absolwentów WPSW (dot. lat 2004-2009, 2010-2014);
5. Dokumenty związane z powołaniami Rady Patronackiej Wszechnicy Polskiej Szkoły Wyższej w Warszawie.

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Opinie wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy włączanych w proces tworzenia i zarządzania kierunkiem są istotnym wsparciem decyzji władz Uczelni i Wydziału. Grupę interesariuszy wewnętrznych stanowią: Rada Wydziału Administracji i Finansów, Rada Wydziału Filologii i Pedagogiki, Senat WP SW, Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia WP SW, Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, Biuro Karier WP SW, kadra naukowo-dydaktyczna oraz studenci aktualnie studiujący we WP SW a także Stowarzyszenie Absolwentów Wszechnicy Polskiej ENERGEIA. Współdziała ono z Biurem Karier WP SW, które należy do Mazowieckiej Sieci Biur Karier. Grupę interesariuszy zewnętrznych stanowi działająca w strukturach WP SW Rada Patronacka. Odgrywa ona istotną rolę w kształtowaniu relacji Uczelni z otoczeniem. W skład Rady Patronackiej wchodzi przedstawiciele biznesu, instytucji naukowych i badawczych placówek oświatowych oraz instytucji administracji publicznej. Uczelnia aktywizuje członków Rady inspirując ich m. in. do promowania Uczelni w środowisku, do pomocy w organizowaniu praktyk studenckich, do wyrażania opinii

w sprawach związanych ze strategią rozwoju Uczelni oraz opiniowania planów i programów studiów. Rada zbiera się 2 razy w roku a z każdego jej posiedzenia sporządzony jest protokół.

Warto podkreślić działania Biura Karier, które w r. ak. 2012/2013 i r. ak. 2013/2014 zorganizowało i przeprowadziło wraz z Partnerami (m. in.: Ośrodkiem Pomocy i Edukacji Psychologicznej INTRA, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie, Doradztwem Personalnym Randstad oraz IT CONNECT) łącznie 29 warsztatów i spotkań z Pracodawcami. Tematy warsztatów dotyczyły zarówno kompetencji interpersonalnych, takich jak komunikacja, autoprezentacja, asertywność, jak również konkretnych umiejętności przydatnych na rynku pracy, związanych z przygotowaniem dokumentów aplikacyjnych oraz pomyślnym przejściem przez procedurę kwalifikacyjną w poszukiwaniu pracy. Wybór tematów szkoleń był odpowiedzią na zapotrzebowanie zgłaszane przez studentów i absolwentów Wszechnicy Polskiej.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+/-	+/-	+	+	+	+
umiejętności	+/_	+/-	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+/-	+/-	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- WP SW w Warszawie posiada dobrze opracowany i wdrożony Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz jego plan ewaluacyjny. Opracowany w Uczelni system zapewniania jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia i metod jego realizacji z założonymi na kierunku *pedagogika* efektami kształcenia jest wystarczający i pozwala na diagnozowanie słabych stron programu kształcenia. Nauczyciele akademicki są zaangażowani w proces zapewniania jakości kształcenia w wystarczającym zakresie. Zarówno od strony organizacyjnej jak merytorycznej system nie budzi zastrzeżeń, pozwala na efektywną analizę efektów kształcenia i zawiera mechanizmy służące doskonaleniu programu kształcenia, ponadto zawiera niezbędne mechanizmy do badania zgodności programu kształcenia i metod jego realizacji z założonymi efektami kształcenia oraz uwzględnia oczekiwania rynku pracy.
- W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą w sposób aktywny pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzeni.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	Niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
3	program studiów			X (II stopień)		
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	przewodzenie badań naukowych ³		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

W Uczelni na ocenianym kierunku stwierdzono wiele pozytywnych aspektów procesu kształcenia. Poprawnie oceniono powiązanie misji i strategii kształcenia z kierunkiem pedagogika, współpracy z otoczeniem zewnętrznym, program kształcenia, infrastrukturę, badania naukowe, wsparcie studentów oraz funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

| W ocenie zespołu wątpliwości wzbudziły kryteria II, III i IV. Zaleca się:

- poprawienie efektów kształcenia
- przeanalizowanie realizowanych efektów kształcenia dla drugiego stopnia studiów nauczycielskich oraz sposobu rekrutacji na te specjalności
- poprawić proces weryfikacji efektów kształcenia w poszczególnych przedmiotach oraz w procesie dyplomowania
- poprawienie jakości prac dyplomowych i obsadę kadrową seminariów magisterskich
- poprawienie programu studiów specjalności nauczycielskiej
- poprawienie opieki nad praktykami oraz zapewnienie ich prawidłowego przebiegu
- zapewnienie minimum kadrowego dla studiów II stopnia

Uczelnia niezwłocznie po wizytacji zespołu PKA podjęła działania naprawcze. W kontekście kryterium II, które zespół ocenił na "częściowo" podjęto następujące działania:

- dokonano korekty efektów kształcenia poprzez przyjęcie w całości wzorcowych efektów kształcenia dla studiów I i II stopnia, co w konsekwencji skutkowało głęboką korektą matrycy efektów kształcenia
- dostosowano plan specjalności nauczycielskich zgodnie ze Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 17 stycznia 2012 roku określające standardy kształcenia nauczycieli
- dokonano korekty obsady seminariów magisterskich, oraz zaplanowano seminarium metodologiczne w przyszłym roku akademickim.

W ocenie zespołu podjęte działania likwidują nieprawidłowości na pierwszym stopniu studiów. Trudno jednak ocenić skuteczność działań Uczelni na drugim stopniu studiów dla specjalności **Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna** (problemy rekrutacyjne) oraz dla specjalności **Edukacja dla rynku pracy** (problematyka prac dyplomowych).

W konsekwencji w opinii zespołu należy podnieść oceny dla pierwszego stopnia studiów na "w pełni" oraz dla drugiego stopnia studiów na "znacząco".

Kolejnym kryterium, którego zmianę sugeruje Uczelnia, jest kryterium III ocenione na "znacząco". Uczelnia w kontekście tego kryterium podjęła następujące działania:

- dokonano korekty programu kształcenia na studiach II stopnia na specjalności nauczycielskiej
- poprawiono suplementy do dyplomów
- poprawiono karty przedmiotów seminarium dyplomowego
- przeprowadzono rozmowy z nauczycielami odnośnie sposobów weryfikacji efektów kształcenia i realizowania treści programowych.

Doceniając działania naprawcze Uczelni zespół uważa, że można zmienić ocenę kryterium III z znacząco na w pełni. .

Ostatnim kryterium do którego odnosi się uczelnia jest kryterium IV ocenione przez zespół na "znacząco". Uczelnia w odpowiedzi na raport powizytacyjny, przedstawiła Uchwałę zatwierdzającą zmienione efekty kształcenia oraz przypisanie efektów kierunkowych do dziedziny nauk humanistycznych w tym do dyscypliny: językoznawstwo. Na poziomie studiów I stopnia efekty z zakresu językoznawstwa i komunikacji społecznej np. K1_W08, natomiast na studiach II stopnia np. K2_U03 i U04, co daje podstawy do zaliczenia dr hab. Franciszka Nowaka do minimum kadrowego.

2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X (II stopień)		
4	zasoby kadrowe		X			